

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KONYA İLİ TAŞKENT İLÇESİNİN KIRSAL KALKINMA
POTANSİYELİNİN GZFT ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ**

Hüseyin AKSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

TEMMUZ 2018

ANTALYA

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KONYA İLİ TAŞKENT İLÇESİNİN KIRSAL KALKINMA
POTANSİYELİNİN GZFT ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ**

Hüseyin AKSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TARIM EKONOMİSİ ANABİLİM DALI

TEMMUZ 2018

ANTALYA

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KONYA İLİ TAŞKENT İLÇESİNİN KIRSAL KALKINMA
POTANSİYELİNİN GZFT ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ**

Hüseyin AKSU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ ANABİLİM DALI

Bu tez 11.07.2018 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

JÜRİ: Prof. Dr. Cengiz SAYIN

Prof. Dr. Mehmet BOZOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TAŞCIOĞLU (Danışman)

ÖZET

KONYA İLİ TAŞKENT İLÇESİNİN KIRSAL KALKINMA POTANSİYELİNİN GZFT ANALİZİ İLE BELİRLENMESİ

Hüseyin AKSU

Yüksek Lisans Tezi, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Yavuz TAŞCIOĞLU

Temmuz 2018; 70 sayfa

Bu çalışmanın amacı, Konya İli Taşkent İlçesi'nin sosyal ve ekonomik yapısının belirlenmesi, kırsal kalkınma açısından ilçenin güçlü yönlerinin korunması, zayıf yönlerinin giderilerek gelişmesi, fırsatların güçlü yöne çevrilmesi ve kalkınmayı olumsuz etkileyecek tehditlere yönelik tedbirlerin alınması suretiyle Konya İli Taşkent İlçesi'nin kırsal kalkınma potansiyelinin belirlenmesidir. Amaca ulaşmak içinde çalışmada GZFT (Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehdit) analizi uygulanmıştır. Çalışmada, birincil ve ikincil verilerden yararlanılmıştır. Birincil veriler ilçedeki resmi kurumlarda çalışan idarecilerden, muhtarlardan ve halktan gayeli örnekleme yöntemine göre belirlenen toplam 83 kişi ile yüz yüze görüşmeye dayalı anket çalışması yapılmıştır. İlçenin genel GZFT analizinde çıkan sonuçlara göre ilçenin güçlü yönleri; ilçenin ulaşım ağının yenilenmesi, turizm amaçlı kible kayası yaz evlerinin yapılması ve doğal su kaynaklarının varlığı olarak belirlenmiştir. İlçenin zayıf yönleri; tarımsal sanayi tesisi ve sanayi tesislerinin az olması ve konut yetersizliği olarak belirlenmiştir. İlçenin fırsatları; temiz bir hava ve bol oksijenli bir bölge olması ve Konya-Taşkent arasında köprülü yol çalışmasının yapımı olarak belirlenmiştir. Analize göre ilçeyi tehdit eden unsurlar ise; genel nüfusun ve özellikle genç nüfusun yıllar itibariyle azalması ve üretilen tarımsal ürünlerin pazarlanmasında zorlukların yaşanması olarak belirlenmiştir.

ANAHTAR KELİMELER: Kırsal Kalkınma, GZFT Analizi, Taşkent

JÜRİ: Prof. Dr. Cengiz SAYIN

Prof. Dr. Mehmet BOZOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TAŞCIOĞLU

ABSTRACT

DETERMINATION OF RURAL DEVELOPMENT POTENTIAL OF TAŞKENT DISTRICT OF KONYA BY GZFT ANALYSIS

Hüseyin AKSU

Graduate Thesis, Department of Agricultural Economics

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Yavuz TAŞCIOĞLU

July 2018; 70 pages

The aim of this study is to determine the social and economic structure of the Taşkent District of Konya Province, to protect the strengths of the district in terms of rural development, to improve its weaknesses, to turn the opportunities into a strong direction and to take measures against the threats that will adversely affect the rural development determination of potential. SWOT (Strong, Weak, Opportunity, Threat) analysis was applied in this study. Primary and secondary data were used in this study. The primary data were surveyed based on face-to-face interviews with a total of 83 persons, who were determined according to the sampling method of the administrators, reeves and the people who worked in the official institutions in the district. According to the results obtained from the general SWOT analysis of the district, the strengths of the district are; the renewal of the transportation network of the district, the construction of summer houses for tourism purposes and the presence of natural water resources. The weaknesses of the district; agricultural industrial facilities and industrial facilities and the lack of housing has been identified as. Opportunities of the district; a clean air and a region with plenty of oxygen and the construction of the bridge between Konya-Taşkent was determined as the work. According to the analysis, elements threatening the district; the decline of the general population and especially the young population over the years and the difficulties in marketing the agricultural products produced.

KEYWORDS: Rural Development, GZFT Analysis, Taşkent

COMMITTEE: Prof. Dr. Cengiz SAYIN

Prof. Dr. Mehmet BOZOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TAŞCIOĞLU

ÖNSÖZ

Araştırmanın gerçekleştirilmiş olduğu Taşkent İlçesi kırsal alanında yürütülen ekonomik faaliyetlerinin büyük bir bölümünü, tarımsal üretim oluşturmaktadır. Bölgenin güçlü, zayıf, fırsat ve tehdit faktörlerinin neler olduğunun belirlenmesi ve bölgenin kırsal kalkınmasının sağlanması için araştırma önem arz etmektedir. GZFT analizinden ilçenin kırsal açıdan kalkınmasının kaçınılmaz olduğu ortaya konmaktadır. İlçesinin kırsal kalkınma potansiyelinin GZFT Analizi ile belirlenmesi konusunda tez çalışmamın bu denli özverili bir şekilde ilerlemesini sağlayan ve çalışmayı koordine eden, değerli zamanını ayıran, başta tez danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Yavuz TAŞCIOĞLU'na, teze sağladığı değerli katkılarından dolayı sayın jüri üyelerim Prof. Dr. Mehmet BOZOĞLU ve Prof. Dr. Cengiz Sayın'a, ayrıca tez çalışmama öneriyle katkı sağlayan Tarım Ekonomisi Bölümü öğretim üyelerine, GTHB Taşkent İlçe Müdürü ve personeline ve bana her konuda destek olan değerli eşim Burcu AKSU'ya, kardeşlerim Aliye AKSU ve Coşkun AKSU'ya ve kıymetli aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
KISALTMALAR DİZİNİ.....	v
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	vi
1. GİRİŞ.....	1
2. KAYNAK TARAMALARI.....	7
3. MATERYAL VE METOT.....	13
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	16
4.1. Genel Bulgular.....	16
4.1.1. Taşkent'in tarihi.....	16
4.1.2. Taşkent'in coğrafi konumu.....	17
4.1.3. Tarihsel değeri bulunan alanlar.....	18
4.1.4. Nüfus.....	19
4.1.5. Bitkisel üretim.....	20
4.2. Araştırma Bulguları.....	21
4.2.1. İlçenin doğal kaynakları.....	26
4.2.2. Eğitim durumu.....	29
4.2.3. Sağlık durumu.....	30
4.2.4. Sanayi faaliyetleri.....	33
4.2.5. Yönetim.....	34
4.2.6. Tarım sektörü.....	36
4.2.7. Ticaret.....	41
4.2.8. Turizm potansiyeli.....	44
4.2.9. İlçe yerleşim şekli.....	53
4.2.10. Şehirleşme.....	56
4.2.11. GZFT çözümlemesi.....	60
5. SONUÇLAR.....	63
6. KAYNAKLAR.....	68
ÖZGEÇMİŞ	

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliđi
DB	: Dünya Bankası
DSİ	: Devlet Su İşleri
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
FUTZ	: Fırsatlar, Üstünlükler, Tehditler, Zayıflıklar
GAP	: Güneydoğu Anadolu Projesi
GSMH	: Gayri Safi Milli Hasıla
GZFT	: Güçlü, Zayıf, Fırsat, Tehditler
HES	: Hidroelektrik Santrali
HH	: Hane Halkı
IFAD	: Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
KBGSMH:	Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasıla
KKP	: Kırsal Kalkınma Projesi
KOP	: Konya Ovası Projesi
MDD	: Mevcut Durum Derecesi
MÖ	: Milattan Önce
MTA	: Maden Tetkik Arama
MYO	: Meslek Yüksek Okulu
OECD	: Ekonomik Kalkınma Ve İşbirliği Örgütü
OP	: Ortalama Puan
ÖİK	: Özel İhtisas Komisyonu
TKV	: Türkiye Kalkınma Vakfı
TOKİ	: Toplu Konut İdaresi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 1.1.	Kır alanlarındaki istihdam avantaj ve çözümleri.....	3
Çizelge 3.1.	“Durum ve Önem” tablosu.....	14
Çizelge 4.1.	Taşkent arazi değerlendirme oranı.....	17
Çizelge 4.2.	Taşkent nüfus durumu.....	19
Çizelge 4.3.	İlçede bulunan nüfusun yaş aralıklarına göre dağılımı.....	19
Çizelge 4.4.	Taşkent işlenen tarla arazisi, sebze arazisi, üzüm ve meyvelik arazi durumu.....	20
Çizelge 4.5.	İlçenin genel GZFT Analizinde güçlü yönler.....	22
Çizelge 4.6.	İlçenin genel GZFT Analizinde zayıf yönler.....	23
Çizelge 4.7.	İlçenin genel GZFT Analizinde fırsatlar.....	24
Çizelge 4.8.	İlçenin genel GZFT Analizinde tehditler.....	25
Çizelge 4.9.	İlçenin doğal kaynaklarının GZFT Analizi.....	26
Çizelge 4.10.	İlçenin eğitim durumu GZFT Analizi.....	29
Çizelge 4.11.	İlçenin sağlık durumunun GZFT Analizi.....	31
Çizelge 4.12.	İlçe sanayi faaliyetlerinin GZFT Analizi.....	33
Çizelge 4.13.	İlçe yönetimi GZFT Analizi.....	35
Çizelge 4.14.	İlçe tarımının GZFT Analizi.....	36
Çizelge 4.15.	İlçe ticaret durumu GZFT Analizi.....	41
Çizelge 4.16.	Türkiye, Konya ve Taşkent’te kiraz ağacı sayısı, üretimi ve verimi	43
Çizelge 4.17.	İlçe turizm potansiyelinin GZFT Analizi.....	45
Çizelge 4.18.	İlçe yerleşim şekli GZFT Analizi.....	53
Çizelge 4.19.	İlçenin cinsiyete göre nüfus durumu.....	55
Çizelge 4.20.	İlçe şehirleşmesinin GZFT Analizi.....	56
Çizelge 4.21.	Taşkent İlçesi GZFT Çözümlemesi.....	60

1. GİRİŞ

Türkiye’de büyükşehir yasaından sonra resmi olarak nüfusun yaklaşık %8’inin gayri resmi verilere göre toplam nüfusun yaklaşık $\frac{1}{4}$ ’ünün kırsal alanda yaşamakta olmasına ve tarımsal üretimin kırsal alanda olması nedeniyle kırsal kalkınma faaliyetleri önem arz etmektedir.

Kalkınmakta olan ülkelerin ekonomisinde tarım, önemli bir sektördür. Tarımda yaşanan teknolojik gelişmeler; geçim kaynağı tarım olan ve kırsal alanda bulunan pek çok insanın, tarımda çalışanların büyük bir bölümü ile küçük çiftçilerin topraklarını bırakarak büyük şehirlere göç etmelerini zorunlu bırakmıştır (Çakar 2007). Kırsal alandan kentlere göçün engellenmesi için kırsal kalkınmaya önem verilmeli, tarım sektörü başta olmak üzere diğer sektörlerinde kırsal alanda faaliyet göstermesi sağlanmalı, sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda kırsal kalkınma sağlanmalıdır.

Kırsal kalkınma faaliyeti ile kırsal alanda doğal kaynakların sürdürülebilirliği bakımından tarım ve tarım dışı faaliyetlerin geliştirilerek kırsal kesimin gelir ve refah seviyesinin yükseltilmesi ile hem bölgelerarası hem de kırsal ve kentsel alanlar arasındaki gelişmişlik farklarının azaltılması amaçlanmaktadır (Ayanoğlu 2008).

Türkiye’de kırsal alanlar ekonomik ve sosyal denge açısından önemli yerlerdir. Kır bölgelerinde yaşayan insanlara kırsal kalkınma projelerinin yanında destekleme yapılarak kır halkının ekonomik yönden kalkındırılmasına çalışılmaktadır (Beycan 2009).

Kır kalkınmasında tarım kalkınmasının yanı sıra; kır altyapısı, tarım altyapısı, eğitim öğretim, sağlık hizmetleri, sosyo-kültürel, güvende olma ihtiyacı, ev sahibi olma, görüşme olanakları, ticari faaliyetler gibi faktörleri belirleme ve bunların iyileştirilmesi ve artırılması gibi planlama çalışmalarıdır (Özkan 2007). Kırsal kalkınma kırsal alanın bir değişim ve gelişim sağlama olgusudur.

Bu bilgiler doğrultusunda; kalkınmanın dengeli olabilmesi için, yaşayan insan sayısı, doğal kaynak stoku, ekonomiyi ilgilendiren çalışmalar, sosyo-kültürel etkinlikler arasındaki uyumun artırılması, planlı projeli çalışmalarının ve politik çalışmaların

yapılması gerekli olmaktadır. Kalkınma planı yaparken yapmak istenilen projeleri tamamlayabilmek için insanların okuma yazma oranları, sağlığı ilgilendiren koşullar, iş geliştirilip yenilenmesi, yaşama koşullarının artırılması, büyük ve küçük şehirlerarasındaki farkın kapatılması hedeflenen dinamiklerden olması gerekir (Taşcıoğlu 2011).

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2007-2013)'nde; nüfus yoğunluğu 2000'den az olan yerlere köy, nüfus yoğunluğu 2000 ve 20.000 arasındaki yerlere kasaba, 20.000'den fazla olan yerlere şehir olarak tanımlanmaktadır.(Anonim 2011a).

Kır bölgeleri, nüfus yoğunluğunun düşük olduğu, ekonomik geçinmenin tarımla sağlandığı, olanakların kısıtlı olduğu; şehirden uzak bölgelerdir. Kilometrekareye düşen insan sayısının 150 olduğu bölgeler, kırsal alan olarak tanımlanmaktadır.

- Nüfusun yüzde elli ve daha fazlasının bulunduğu bölgeler kırsal olarak yoğun bölgelerdir.
- Nüfusun yüzde on beş ve elli arasındaki yerler kırsal alanlardır.
- Nüfusun yüzde on beşten az olduğu yerler şehirleşmenin yoğun olduğu yerlerdir (Kut 2013).

Hane halkı İşgücü Anketleri'ne göre; yirmi bin ve yirmi binden az yerler, kırsal bölgeler olarak belirtilmiştir (Anonim 2011a).

Farklı bir tanıma göre kırsal bölge; belediyenin imarlaşmaya izin verdiği bölgelerin dışında kalan yerlerdir (Taşcıoğlu 2011).

Kırsal alanda gizli, açık, mevsimlik, teknolojik ve yapısal işsizlik, eksik istihdam yüzünden değerlendirilemeyen işgücü fazlasını değerlendirmek amacıyla çeşitli uygulamalar kullanılmaktadır; (i) bir tür yasal yükümlülük, (ii) gönüllülük ilkesi ve boş zamanları değerlendirme, (iii) ücret karşılığı çalıştırma, (iv) endüstriyel etkinliklerde işlendirme şeklinde farklı yaklaşımlar söz konusudur. (Geray 2011). Bu yaklaşımlarla birlikte boşa kalan işgücü değerlendirilerek, kırsal alanda hane halkının geçiminin sağlanması olanağı doğmaktadır. Kuruluş ve dışa açılma dönemindeki sanayimiz, hem tarımdan elde edilen sermaye ve işgücüne hem de ana dalları itibariyle hammadde

olarak tarım ürünlerine dayanmıştır (Sevinç 2008). Tarımsal kalkınma ekonomik kalkınmaya sıkı sıkıya bağlı bulunmaktadır. Nitekim gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerin, özelliklerinden bahsederken, tarım sektöründe büyük bir nüfusun olması, kayıt dışı işsizliğin varoluşu, ziraatı tercih edilen tarımsal ürünleri yetiştirme şekillerinin eski usullere dayanması, ticaret faaliyetlerinin düşük seviyelerde olması, verimliliğin düşük olması sayılmaktadır. Bu bağlamda, bu saydığımız ekonomik özelliklerin gelişme göstermesi, yani yapısal ve fonksiyonel değişimler ekonomik kalkınmanın da göstergesidir (Sevinç 2008).

Çizelge 1.1. Kır alanlarındaki istihdam avantaj ve çözümleri (Olhan 2011)

Sorun	Avantaj	Çözüm
Aile bireylerindeki bayanların aile işgücünde emeğinin karşılığı olan ücreti almadan çalışmaktadırlar.	Yeni iş dalları gelir seviyelerini arttıracaktır.	Yiyecek sanayisinin ve tarımsal işletme aktivitelerinin destek verilmesi ve öncülük edilmesi
Öğrenimini tamamlamış ve kırsal bölgelere yerleşen bireylerin yeterli iş olanağı olmaması	İş talebini karşılayacak olan donanımlı iş gücünün bulunması	Serbest meslek sahiplerinin desteklenmesi ve teşvik edilmesi
Kırsal bölgelerde pek çok erkek serbest meslek sahibi olması	Girişimcilik ruhu mevcut	Girişimcilik eğitim programlarının desteklenmesi
Kırsalda kayıt dışı işsizlik yaygın olması	Bu bölgedeki nüfus diğer sektörler için potansiyel iş gücüdür	Tarım dışı sektörler ve yerel kaynaklar desteklenmelidir.
Tarımda çalışanların pek çok kişininin mesleki eğitim almamış olması	Büyük bir çoğunluk mesleki eğitim programlarıyla geliştirmeyi bekliyor	Yörede Devlet tarafından açılan mesleki kursların verilmesi ve bu kurslar sayesinde kursiyerlerin işverenler tarafından işe alınması

Çizelge 1.1'e göre aile bireyleri arasındaki bayanların ücretsiz olarak çalışması, erkeklerin serbest meslek sahibi olması gibi nedenler sorunu oluşturmaktadır. Donanımlı iş gücü, girişimcilik ruhu gibi etmenler de kırsal alanlarda avantaj sağlamaktadır. Çözüm olarak tarımsal işletme aktivitelerine destek verilmesi, destekler ve teşvikler ön planda tutulmalıdır.

Kalkınma; Devlet Planlama Teşkilatı'nın IX. Kalkınma Planı Kırsal Kalkınma ÖİK Raporu'nda, "Kişilerin refah düzeylerinin iyileştirilmesi, mali gelir düzeylerinin

yenileştirilmesi, ekonomik düzeylerinin yükseltilmesi, sosyal hayat standartlarının iyileştirilmesi, mevcut kaynaklarının koruma altına alınması ve insanların etkin kullanım aşaması'' olarak tanımlanmaktadır (DPT). Kırsal kalkınma deyince küçük grupların toplumsal, kültürel ve ekonomik koşulların iyileşmesi için yapılan faaliyetler, devlet desteğinin sağlanmasıyla bu grupların toplumla kaynaşması ve toplumsal kalkınma faaliyetlerinin arttırılmasıdır.

Önder ve Polat (2004)'ın yaptığı çalışmasında, Karapınar İlçesi'nde yapılan GZFT ve Görsel Kalite Değerlendirme Analizleri sonucunda yörenin ekoturizm potansiyelinin yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Fakat bu yüksek potansiyele rağmen yeterli alt yapının olmaması büyük bir dezavantaj olmuştur. Karapınar İlçesi'nin Konya İli'ne yakınlığı değerlendirilmiş, bunun sağlayacağı avantajları göz önünde bulundurmışlardır. Taşkent İlçesi'nde ise doğal kaynakların varlığı, turizm amaçlı Kible Kayası yaz evlerinin yapılması, yayla turizmine uygun olması ilçenin güçlü yönlerinde yer almasına rağmen, ilçenin kayalıklı bir yapıda olması dezavantaj oluşturmaktadır. Çünkü yer şekilleri bu faaliyetleri kısıtlamaktadır. Karapınar İlçesi Konya İli'ne yakın olduğundan dolayı avantaj sağlarken, Taşkent İlçesi il merkezine uzak olduğu için dezavantajlıdır.

Özgen (2005)'in makalesinde; Güneydoğu Anadolu Projesi içerisinde yer alan şehirlerin son yıllarda "fakirlik ve kalkınma" üzerinden ilerlediğini, ancak 1970'li ve 1980'li yıllarda "yöresel adaletsizlik ve gelişmişlik" ve bununla birlikte "kır gelişmesi" kavramları olduğunu, merkezdeki politikalarda kavramlar üstünden ilerlediğini söylemiştir. Taşkent İlçesi yörelere ayrılacak olursa ilçe merkezi ve köyleri karşılaştırmak gerekecektir. Köydeki insanlar ilçe merkezine oranla geçim kaynakları kısıtlı olduğundan dolayı fakirlik düzeyi yüksektir. Bu bakımdan il merkezinden uzaklaştıkça yöresel adaletsizlik ileri boyutta kendini göstermektedir.

Taşcıoğlu (2011) yaptığı çalışmasında, kırsal kalkınmada yerel yönetimlerin merkezi yönetimlere göre daha fazla avantaja sahip olduğunu belirtmiştir. Yerel yönetimler ve yerel sivil toplum örgütlenmeleri, faaliyet gösterdikleri bölgenin avantajlı, dezavantajlı yönlerini, bölgenin potansiyel ve önceliklerini en iyi bilen ve buna göre yapılması gereken politikalar hakkında daha fazla bilgiye sahip olan organizasyonların olduğunu, bu bakımdan da yerel unsurların kırsal kalkınma

çalışmalarında oldukça önemli bir yere sahip olduğunu savunmuştur. Taşkent İlçe Belediyesi'nin de ilçenin avantaj ve dezavantajlarını bildiğinden, ilçe kırsal kalkınmasında önemli bir role sahiptir. Kırsal kalkınmada kullanılacak unsurların (ilçe tanıtımı, her türlü ıslah çalışmaları, doğal kaynakların rasyonel kullanımı, vb...) iyi değerlendirilmesi ile ilçenin kalkınması kaçınılmaz olacaktır. Taşcıoğlu Batı Akdeniz Bölgesi'nde (Antalya, Burdur, Isparta) gerçekleştirdiği araştırmasında ülkemizde kamu ve tüzel kişiliklerin yaptığı girişimler, devletin ödediği ödenekler ile alım satım faaliyetleri, ekonomik girişimler, okuma yazma seviyeleri, sağlıktan yararlanma, sanayi sektörüne girişimler, insan sayısı oranları, maden faaliyetleri, makineleşme, iletişim faaliyetleri, ulaşım olanakları vesosyal hayat gibi sektörlerde gelişme sağlanarak kalkınmanın ilk ve son yapıldığı yöreler gelişmiş, kalkınmada öncelikli ve normal bölgeler olmak üzere 3 bölgeye ayırmış, verilen destekler bölgelere göre değişmiştir. Ülkemizde kamusal girişimler ve tüzel kişilere verilecek teşvikler, kalkınma bakımından önceliği olan yerlere yapılması gereken yatırım faaliyetlerine öncelik verilmesi gerekmektedir. Nitekim bu bölgelere yapılacak olan yatırımlar bölge ekonomisini canlandırarak, istihdam yaratacak ve gelir dağılımını düzenleyecek olmasından dolayı tercih edilmektedir. Taşcıoğlu Türkiye'de yürütülmekte olan kırsal kalkınma ile ilgili çalışmalar, genelde planlı dönem öncesi ve sonrasında uygulamalar şeklinde iki grupta incelemiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk yıllarında özellikle ekonomik alanda önemli güçlüklerle karşılaşmış ve bu nedenle yeni ekonomik dönüşümü gerçekleştirmek için birçok düzenlemeler yapılmıştır.

Doğan (2012)'in araştırmasına göre Ankara Ayaş yöresinin doğal ve kültürel bazı kaynaklarını değerlendirememesi, sosyal ve ekonomik anlamda da yeterli gelişmeyi sergileyemediği gerçeğini beraberinde getirdiğini, bu nedenle de Ankara'ya sürekli göç veren ilçe nüfusunun yerinde kalkınmasının sağlanması için kırsal turizmin bir araç olarak kullanılabilmesinin doğru olacağını ifade etmiştir. Ayaş'ın doğal kaynak zenginliği, tarihi dokusu avantajlı bir nokta olduğu ortaya konulmuş, ancak olumlu bu etmenlere rağmen yörenin turizm açısından istenilen düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Benzer sonucun Taşkent'te de çıktığı görülmektedir. Taşkent'in de doğal ve kültürel kaynakları yeterli düzeyde değerlendirilememekle beraber ilçe tanıtım faaliyetlerinin yetersizliği ilçenin göç almadığı gibi aksine ilçe göç vermektedir. Aynı zamanda

Taşkent'te de doğal kaynaklar, tarihi doku olmasına rağmen yerli ve yabancı turist sayısı yeterli değildir.

2. KAYNAK TARAMALARI

Literatürde GZFT analizi farklı alanlarda yaygın olarak kullanılmaktadır. Türkiye’de bazı akademisyenler GZFT kelimesinin karşılığını Türkçe FUTZ (Fırsatlar, Üstünlükler, Tehditler, Zayıflıklar) olarak da kullanmaktadırlar. Bazı akademik çalışmalarda da kırsal kalkınmanın tanımı farklı açılardan değerlendirilmiştir.

Yıldırak (1991), “Kırsal Kalkınma” adlı ders notunda, Türkiye’de kırsal kalkınma alanında yapılan çalışmaların tarihsel gelişimi, kırsal kalkınmaya ortam hazırlayan koşullar, ülke genelinde yerleşim yerleri ve tipleri bakımından kırsal kalkınma ve kırsal kalkınma çalışmalarının başarılı olması için göz önünde bulundurulması gerekli kurallar konusunda bilgiler vermiştir. Ayrıca çalışmasında, kırsal kalkınma projelerinin uygulama aşamasında yapılacak değerlendirme ve araştırmalarla projenin başarı derecesinin ölçülmesi, gerektiğinde özgün projenin veya amaçlarının değiştirilmesi önerilmiştir.

Aykaç (1992), Yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, söz konusu proje kapsamında Muş İlinde önemli miktarda tarım alanının sulamaya açılacağı, bunun yanında, köy yolları, köy içme suyu tesisinin kurulup döşenmesi, koyunculuk, halıcılık ve arıcılık faaliyeti ile uğraşan işletmelere teşvik verilmesiyle, toplam 4.310 kişiye iş olanağına kavuşacağı belirtilmiştir. Bu projenin veya bu tip projelerin başarıya ulaşabilmesi için sektörler arasında işbirliğinin iyi bir şekilde yürütülmesi ve merkezle proje alanı arasında sürdürülebilir iletişimin önemli olduğu vurgulanmıştır.

Harris (1992)’in “Rural Development” adlı kitabında, kırsal kalkınma çalışmalarının üreticiler üzerine etkilerini, tarımsal gelişmenin kırsal kalkınma üzerine etkilerini, az gelişmiş ülkelerin işgücü ve gelir yönünden kırsal kalkınmaya etkilerini incelerken devletlerin kırsal kalkınmada önem vermesi ve uygulaması gereken politikalar üzerine durmuştur.

Yılmaz (1996), “Türkiye’de İzlenen Kırsal Kalkınma Stratejilerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında, kırsal kalkınmanın tarımsal kalkınma ile sınırlı kalmadığı, kırsal kalkınmayı diğer sektörleri de içine alan çok yönlü bir yaklaşım olarak tanımlamıştır. Türkiye’de kalkınma süreci boyunca ekonominin önemli sektörleri tarım,

sanayi, hizmet sektörleri ile bölgeler arasında olması gereken denge ve bütünlüğün sağlanamadığını, bundan dolayı bölgesel bazda programların uygulanması gerektiğini vurgulamıştır. Bununla birlikte çalışmada, kalkınmada öncelikli yörelerde uygulanan kırsal kalkınma projelerine değinilmiştir.

Saltık ve Gülçubuk (1996), “Kırsal Kalkınmada Katılımcı Kırsal Değerlendirme” isimli çalışmalarında, kırsal alanda kalkınma projeleri ile hedeflenen yaşam düzeyinin yükseltilmesi, gerçekleştirilecek değişimlerin bir göstergesi olan tarımsal verimlilik düzeyinde sağlayacağı artışların çağdaş kalkınma yaklaşımlarında yer almadığı belirtilmiştir. Ayrıca, 1996 yılına kadar Türkiye’de yapılan kırsal kalkınma projelerinde başarısız olunmasının nedenleri, yapılan yanlışlıklar sıralanarak bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmiş ve katılımcı kırsal değerlendirme yöntemi üzerinde açıklama getirilmiştir.

Gülçubuk (1997), Kırsal kalkınmayla ilgili yaptığı çalışmada; TKV’nin kırsal kalkınma uygulamalarını yerinde görüp değerlendirmek için Kayseri’nin Uzunyayla yöresinde 12 köyde saha çalışmasında bulunmuştur. Bu çalışma içerisinde incelenen ailelerin işgücü varlığı, hayvan varlığı, gelir ve göç düzeylerinde değişim incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre TKV’nin uyguladığı projenin göçü yavaşlatmada ve kırsal kalkınma konusunda olumlu katkılar yaptığı ve araştırma kapsamında projenin üreticiler üzerinde belirli konularda meydana getirdiği değişiklikler incelenmiştir. Ayrıca Vakfın Gümüşhacıköy’de yaptığı proje üreticiler üzerinde bıraktığı etkilerin yorumlanması amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma farklı yöntemleriyle orijinal bir çalışma özelliği taşımaktadır.

Kılıç (1997), “Planlı Dönemde Uygulanan Kırsal Kalkınma Modelleri Üzerine Bir İnceleme” isimli çalışmada, Türkiye’de tarihsel süreç içerisinde planlı dönem öncesi ve planlı dönem sonrası gerçekleştirilen çalışmaları incelemiştir. Çalışma kapsamında Niğde İli kırsal yapısı ve sorunları belirlenmiştir. Bu amaçla belirlenen köylerde sosyo-ekonomik ve kültürel yapı araştırılmış, Türkiye genelinde gerçekleştirilen kırsal kalkınma politikalarının ve projelerin başarılı ve başarısız yönlerini belirtmiştir. Ayrıca araştırma kapsamında örnek bir KKP’sinin incelenmemesi, projeden birebir faydalanan köylü üreticilerin, proje faaliyetlerini sürdürme isteklerinin belirlenmesi ve projenin bu üreticiler üzerindeki etkilerinin

araştırılması konusunda yeterli bilgi verilmemiştir. Bu noktada TKV Gümüşhacıköy KKP'nin çiftçiler üzerindeki etkilerinin sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi konulu çalışma, örnek bir proje ve projenin sürdürülebilirliğini araştırması açısından orijinal bir çalışma özelliği taşımaktadır.

Atsan (1998), Doktora çalışmasında bundan sonra uygulanacak olan kırsal kalkınma projelerinde uluslararası kuruluşların teknik elemanları, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın merkez teşkilatındaki yetkilileri ve üniversitelerdeki öğretim üyeleri, yöneticileri, konu uzmanlarını, teknisyenleri bölge üreticilerine yönelik aşamalı bir eğitim çalışmasının gerçekleştirilmesi modelinin oluşturulması önerilmiştir.

Gürbüz (2001), "Kırsal Kalkınma Projelerinde Yeni Yaklaşım ve Sivas-Erzincan Kırsal Kalkınma Projesi" adlı çalışmasında, Türkiye'de uygulanan kırsal kalkınma projelerinin amaçlarını araştırmıştır. Çalışmada, Giresun ve Ordu, Muş ve Bingöl, Yozgat kırdaki gelişmişlik çalışmalarının maliyetleriyle IFAD tarafından desteklenen Çin Halk Cumhuriyeti'nde uygulanan benzer projelerin karşılaştırılmasına yer vermiştir. Çalışmasında, Türkiye'de o güne kadar uygulanan kalkınmaya yönelik özellikle dış kaynaklı projeler incelendiğinde, doğal kaynaklar ve insan gücünün her zaman var olduğu varsayımıyla hareket edildiği, ağırlıklı olarak teknoloji üzerinde durulduğu, sermayeye kısmen ve yetersiz yer verildiği, girişimci ve pazarlama unsurlarının ise neredeyse tamamen göz ardı edildiğini belirtmiştir.

Gürlük (2001), Araştırmasında Türkiye'de ve dünyada kırsal kalkınmaya yönelik politikaları belirttikten sonra, kırsal kalkınma projelerinin değerlendirilmesi aşamasında yapılan dönüşümleri incelemiştir. Bu değerlendirmelere örnek olarak seçilen Cumalıkızık KKP'nin uygulanması ile elde edilen sonuçların sermaye/hasıla ve sermaye/istihdam oranı gibi makroekonomik kriterlere göre değerlendirilmesi ele alınmıştır. Bununla birlikte kırsal turizmin uygulanması ile birlikte yörede yaşayan insanlar üzerinde meydana gelebilecek değişiklikler anketin veri sonuçlarıyla ortaya konmuştur. Bu araştırma ile TKV Gümüşhacıköy KKP'nin çiftçiler üzerindeki etkilerinin sürdürülebilirliğinin değerlendirilmesi konulu çalışma ile karşılaştırıldığında, proje kapanışından sonra üreticilere ve girişimcilere yönelik olarak gerçekleştirilen yeniliklerin ve tekniklerin bu kişiler tarafından sürdürülme eğiliminin araştırma kapsamına alınmadığı belirtilebilir.

Erkan (2002), "Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma ve Türkiye’de Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Çalışmaları” isimli çalışmasında, büyüme, kalkınma, zenginlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramları, Türkiye’de projeli kırsal kalkınma çalışmaları ile Toros Dağ köylerindeki dar ekonomili tarımsal işletmelerin devam ettirilebilir kır çalışmaları üzerine durmuş, yapılan faaliyetleri anlatmıştır.

Berk (2004), Çalışmasında tarım işletmelerinin 2001-2002 üretim yılı ekonomik yapıları ve ekonomik faaliyet sonuçları değerlendirilmiş ve bu kırsal kalkınma projesinin uygulandığı alanda bulunan tarım işletmeleri üzerinde ekonomik etkileri ortaya çıkarılmıştır.

Güngör ve Arslan (2004), GZFT analizi; stratejik bir plan geliştirilmesi aşamasında, sorun tanımlama ve çözüm oluşturulması aşamalarında, nicel verilerin yetersiz, bilgilerin kişilerin belleklerinde olduğu durumların analizinde kullanılmaktadır.

Önder ve Polat (2004), stratejik yönetimin en önemli konularından birisi GZFT analizi yapılmasıdır. GZFT analizi, bir ilçenin iç ve dış çevresinin değerlendirilmesine imkan sağlayan bir analiz tekniğidir. GZFT analizi yapılarak ilçenin mevcut durumu tespit edilir. Bu çerçevede güçlü ve zayıf yönler ile ilçenin karşı karşıya bulunduğu fırsatlar ve tehdit unsurları ortaya konulmaya çalışılır. Bu anlamda GZFT bir mevcut durum analizidir. GZFT aynı zamanda ilçenin gelecekteki durumunun ne olacağını tespit ve tahmin etmeye yarayan bir analiz tekniğidir.

Koç (2005), tarafından yapılan çalışmasında, kırsal kalkınmada bir model olarak öngörülen köy-kentlerin dayanağı teorik yapı, Türkiye’deki köy-kent uygulamaları ve dünyada benzer uygulamalar ile köy-kentlerde ekonomik bir birim olan tarımsal işletme düzeyinde ekonomik ve sosyal yapı ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca işletmelerin demografik yapıları, işletmecilerin tarım işletmeciliğine ilişkin tutum ve davranışları, yaşam kaliteleri ve işletmecilerin köy-kent projesi ile ilgili görüşleri ve köy-kent alanındaki işletmelerin segmentlere ayrılarak her bir alt segmentin profili tanımlanmaya çalışılmıştır.

Uçar ve Doğru (2005), ilk olarak 70’li yıllarda iş yönetimi amacıyla kullanmaya başlanan GZFT analizi ileriki yıllarda farklı uygulama alanları için de bir analiz ve

planlama aracı olarak ele alınmıştır. GZFT, güçlü, zafiyetler, imkanlar-olanaklar ve tehlikeler-tehditler olarak dörde ayrılır. Bu dört parametrenin incelenerek analiz edilmesine dayanan bu yöntemle, hem niceliksel hem de niteliksel özelliklere ilişkin analizler yapılabilmekte ve yapılan bu analizler sonucunda oluşturulan GZFT matrisinin irdelenmesi ile mevcut programa ilişkin stratejik bir görüş oluşturulabilmektedir.

Köprülü (2006), çalışmasında, Türkiye Kalkınma Vakfı Gümüşhacıköy kırsal kalkınma projesinin hedef kitle olarak seçtiği bölge üreticileri ve girişimcileri üzerindeki etkilerinin sürdürülebilirliği ve proje kapsamında olan ile olmayan köyler arasındaki etkileşim düzeyi belirlenmiştir. Araştırmada projenin etkilerinin sürdürülebilirliğinin belirlenmesi amacıyla etkilerin sürdürülebilirliğinin saptanması yaklaşımı ve bunu etkileyen faktörlerin belirlenmesinde ise Lojistik Regresyon Analizi uygulamasından faydalanılmıştır.

Sayın (2008), GZFT çözümlemesi bulgularından hareketle, çok kuvvetli, çok zayıf ve çok önemli görülen kategorilerde yer alan tüm unsurlara ilişkin grup veya konu bazlı proje alanı oluşturma söz konusu olabileceğini öngörmüştür. Burada zayıf tarafların tehdit haline dönüşme riski, tehdit unsurlarının gerçekleşme riski, güçlü yönlerin fırsata dönüşme olasılığı ve fırsat alanlarının ise geliştirme ve genişletilme olasılığı üzerinde önemle durulmalı ve bu yaklaşımlar dikkate alınarak öncelikli proje alanlarının oluşturulması gerektiğini ifade etmiştir. Taşkent'te de mevcut güçlü, zayıf yönler ile fırsat ve tehdit unsurları belirlenmiş, söz konusu bu unsurların en iyi nasıl değerlendirilebileceği tartışılmıştır.

Yenigün (2008), GZFT analizi, güçlü ve zayıf yönleri anlamak, fırsatları değerlendirmek ve tehditlerle karşı karşıya gelmek için en kullanışlı yöntem olanı ifade etmektedir. Böylece doğacak olan yeni fırsatlar fark edilebilir ve tehdit oluşturan etkenler önlenebilir.

Sav (2014), Antalya ilindeki sebze tohumluk firmaları ile yaptığı SWOT Analizinde, güçlü zayıf yönleri ve fırsat ve tehdit unsurlarını bulmuştur. Güçlü yönlerden Antalya'nın elverişli iklimi nedeniyle tarımsal üretimin yıl boyu sürdürülmesini bulurken, Taşkent'te ise iklimin elverişsiz olması nedeniyle üretimin

belirli dönemlerde yapılması zayıf yön olarak bulunmuştur. Sav'ın çalışmasında zayıf yön olan üretimin çok sayıda parçalı arazide gerçekleşmesi Taşkent ile benzer sonuçtur.

3. MATERYAL VE METOT

Çalışmada hem birincil verilerden hem de ikincil verilerden yararlanılmıştır. İkincil veri olarak Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Taşkent Belediyesi, Taşkent Kaymakamlığı, Taşkent Tarım İlçe Müdürlüğü gibi birimlerin web siteleri ile kütüphanelerinden, kurum içerisinde çalışan bazı uzmanlarla yapılan görüşmelerden elde edilen verilerden, tezlerden, istatistiklerden, dokümanlardan ve sözlü görüşmelerden elde edilen bilgiler materyal olarak kullanılmıştır. Birincil veri olarak Taşkent İlçesi'nde ikamet eden bireylerle ve ilçenin idari yönetiminde söz sahibi olan bireylerle yapılmış olan yüz yüze görüşmeye dayalı anket çalışmasından elde edilmiştir, TÜİK' ten edinilen çeşitli bilgiler doğrultusunda Taşkent İlçesi'ne ait nüfus verilerinden hem yerel halka uygulanan anket sayısını belirlemede, hem de sonuç kısmında sosyo-ekonomik analizde yararlanılmıştır. Araştırmada literatur tarama için ikincil veri, GZFT analizi için birincil ve ikincil verilerden yararlanılmıştır. Birincil veri toplamada nitel (kalitatif) yöntem, "anket" şeklinde uygulanmıştır. İlçedeki resmi kurumlar, muhtarlar ve halktan gayeli örnekleme yapılarak 83'ü ile anket yapılmıştır.

Bu çalışmada ilçenin kırsal kalkınma potansiyelinin değerlendirilmesinde GZFT analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma alanının doğal, kültürel ve sosyo-ekonomik yapısının kırsal kalkınma potansiyeline uygunluğunu tespit amacıyla yörede yaşayan tarımsal üreticiler, yöreye gelen ziyaretçiler, kamu ve yerel temsilciler, dernekler ve tur operatörleri ile yapılan görüşmeler sonucunda GZFT analizi yapılmıştır. Tarım ve Orman Bakanlığı Taşkent İlçe Müdürlüğü personeli, Ziraat bankası personeli, Selçuk Üniversitesi Taşkent MYO öğretim üyeleri, Taşkent belediye başkanı ve çalışanları, halk kütüphanesi müdürü, Taşkent Kaymakamı ve kaymakamlık çalışanları, ilçe devlet hastanesi çalışanları, ilçedeki liselerdeki öğretmenler, ziraat odası çalışanları, PTT çalışanları, Konya Gençlik Hizmetleri ve Spor İlçe Müdürlüğü çalışanları anket için seçilen kişi ve kurumlardır.

GZFT Analizi incelenen ilçenin, sürecin veya durumun güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koyarak dış çevreden kaynaklanan fırsat ve tehditleri belirlemede kullanılan bir tekniktir. İlçede önce "iç durum analizi" yapılarak ilçenin güçlü ve zayıf yönleri ortaya

konulur. GZFT Analizi yapılmasının başlıca iki yararı bulunmaktadır. İlk olarak, GZFT Analizi yapılarak ilçenin mevcut durumu belirlenir. Bu çerçevede güçlü ve zayıf yönler ile ilçenin karşı karşıya bulunduğu fırsatlar ve tehdit unsurları ortaya konulmaya çalışılır. Bu anlamda GZFT bir "mevcut durum" analizidir. GZFT aynı zamanda ilçenin gelecekteki durumunun ne olacağını belirlemeye ve tahmin etmeye yarayan bir analiz tekniğidir. İkinci anlamda GZFT bir "gelecek durum" analizidir (Sav 2014).

Çizelge 3.1. "Durum ve önem" tablosu (Sayın 2008)

		Etkisi Bakımından	
		Olumlu	Olumsuz
Kaynağı Bakımından	İç Etkenler	Zayıf Yönler	Güçlü Yönler
	Dış Etkenler	Fırsatlar	Tehditler

Çizelgede 3.1'de GZFT faktörleri kaynağı bakımından ve etkisi bakımından ikiye ayrılmıştır. Kaynağı bakımından iç etkenler ve dış etkenler olarak ikiye ayrılır, etkisi bakımından olumlu ve olumsuz olmak üzere ikiye ayrılır.

GZFT çözümlemesinin Taşkent İlçesi örneğinde doğru olarak anlaşılması ve değerlendirilmesi için aşağıda belirtilen sorgu yaklaşımları belirlenmiştir (Sayın 2008):

i) Güçlü yönler

1. İlçenin sahip olduğu avantajlar nelerdir?
2. İlçede neler iyi yapılır?
3. İlçede hangi kaynaklara ulaşım imkânı var?
4. Dışarıdan bakanlar ilçenin hangi yönlerini kuvvetli görür?

ii) Zayıf yönler

1. İlçede geliştirilmesi gereken, mükemmel olmayan yönler nelerdir?
2. İlçede neler kötü olarak yapılmaktadır?

3. İlçede neleri yapmaktan kaçınmak gerekir?

iii) Fırsatlar

1. İyi fırsatlar nerede ve nasıl bulunur?

2. İlçeyi doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen süreç ve eğilimler nelerdir?

iv) Tehditler

1. İlçenin ilerlemesinin önündeki engeller nelerdir?

2. İlçenin daha iyi ve başarılı olmasının koşulları değişiyor mu?

3. İlçenin gelişmesine zarar verici faktörler neler olabilir? (Sayın, 2008).

Çalışmadan beklenen yararlar:

- Konya İli Taşkent İlçesi'nin kırsal kalkınma potansiyelinin belirlenmesi için gerekli olan etkenlerin belirlenmesidir.

- Taşkent'teki kır yapısının meydana getirilmesi için doğal çevre şartlarının bulunması için GZFT uygulanacaktır. Bölgedeki güçlü yönlerin, zayıf yönlerin, fırsat oluşturan etmenlerin ve tehdit oluşturan unsurların belirlenmesi amaçlanmıştır.

- Taşkent İlçesi'nin altyapısıyla donanımının yeterli olup-olmadığı, bölgeye gelen misafirlerin yerli ve yabancı uyruklu olup-olmadığı, ulaşım nasıl olduğu, yeni yatırımların yapılıp yapılamayacağı, bölgeye yapılan göçler ve bölgeden dışarıya yapılan göç durumları, yörenin doğal ve kültürel kaynaklarının varlığı konusunda bilgiler ortaya konulmuştur.

- Taşkent'in doğal kaynak zenginliği, tarihi dokusu, bitkisel ve hayvansal varlığı, yerellik ve otantikliği, köy düğünleri, yöresel el sanatları, festivaller, yöresel doğal ürünlerin ne şekilde ve nerede değerlendirildiği, kırsal ekonominin geliştirilmesi ve Taşkent'in tanıtılması amaçlanmaktadır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Genel Bulgular

4.1.1. Taşkent'in tarihi

Taşkent, Konya'ya 140 km uzaklıkta yer alan, çevresinde Hadim, Bozkır ve Alanya ilçelerine komşu olan bir ilçedir. Eski adı Pirlerkondu olarak bilinir. Uzun yıllar sonra dönemin valisi olan Vali İzzet Bey tarafından ismi Pirlerkondu'dan Taşkent olarak değiştirilmiştir. Bölgenin engebeli ve taşlık yapısından dolayı bu adı almıştır. Heybetli kayaların yer aldığı bir bölgede bulunmaktadır. Kible Kayası adı ile bilinen şehrin tam karşısında yer alan büyük kaya parçası bunun en güzel örneğidir. 1987 tarihinde ilçe statüsüne kavuşmuştur. Günümüze kadar da ilçe olarak varlığını sürdürmektedir.

Eski dönemlerden itibaren çeşitli uygarlıklar Taşkent'e gelip yerleşmiş ve eserlerini bu bölgeye bırakmışlardır. Hitit uygarlığı, Pers uygarlığı, Romalılar, Bizans uygarlığı gibi pek uygarlık bu bölgede hâkimiyet kurmuş ve yaşamlarını sürdürmüştür.

Avşar Türkmen boyları, bu bölgeye gelip yerleşen uygarlıklardandır. Bu Türkmen boyu olan Oğuzlar'ın Boyu Taşkent İlçesi'ne gelip yerleşmiştir. Bu kabile ve boyların gelip yerleşmeleri ile bölgede çok çeşitli tarihi eserler oluşmuş ve günümüze kadar gelmiştir. Bu eserlerden de anlaşılacağı üzere bölgenin yerleşim yeri olarak kullanılması çok uzun yıllara dayanmaktadır.

Çibi köprüsü, Selçuklu imparatorluğu zamanında yapılmıştır ve bu imparatorlukların bölgeye gelerek hâkimiyet kurduklarını göstermektedir. Osmanlılar döneminde yapılan bazı eserler de Osmanlıların Taşkent İlçesi'ne gelerek burada yerleştiklerini göstermektedir. İlçede yer alan bazı tatlı su çeşmeleri, köprüler ve Pazar yerinde yer alan uzun Şeyh Cami bu uygarlıktan kalan önemli eserleri oluşturmaktadır. Bölgenin ticaret yolları üzerinde yer alması bu bölgede zanaatkârlığın gelişmesine ve ticaret faaliyetlerinin bu bölgede yoğunluk kazanmasına yol açmıştır.

Alâeddin Keykubat zamanında bölgeden geçen sultan suyun yerde akan kısmının olduğu yere çeşme yapılmasını ister ve aradan zaman geçtikten sonra çeşme

yapılır ve adı Sultan Çeşmesi olarak anılır. Bu çeşme Selçuklu beyliğinin bölgeyi sık sık kullandığını göstermektedir.

4.1.2. Taşkent'in coğrafi konumu

Taşkent İlçesi merkeze 140 km uzaklıkta yer almaktadır. Çevresinde Hadim, Bozkır, Alanya gibi ilçeler yer almaktadır. Akdeniz bölgesinde yer alan Alanya'ya 90 km uzaklıkta yer almaktadır. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği 1500-2000 rakım arasındadır.

Çizelge 4.1. Taşkent arazi değerlendirme oranı (Mevlana Kalkınma Ajansı Taşkent İlçe Raporu 2014)

Arazi Türü	Taşkent Arazi Değerlendirme Oranı		Konya'nın Arazi Değerlendirme Oranı		Türkiye'nin Arazi Değerlendirme Oranı		Taşkent Arazi Kullanımı			
	(ha)	(%)	(ha)	(%)	(ha)	(%)	Konya'da (%)	TR52 (%)	*Havza İle Azalan Alan (%)	Türkiye'de (%)
Zirai Alan	5.900	13,80	2.247.856,60	55,80	24.294.680,8	31,00	0,26	0,23	1,43	0,02
Çayır-Mera	7.200	16,84	761.460,70	18,66	14.616.687,3	18,65	0,95	0,68	5,71	0,05
Orman	16.650	38,94	540.189,00	13,24	21.389.783,0	27,30	3,08	2,37	3,41	0,08
Diğer	13.013	30,43	531.845,65	13,03	18.056.548,9	23,04	2,45	1,86	3,62	0,07
Toplam	42.763	100,00	4.081.351,95	100,00	78.357.700,0	100,00	1,05	0,86	3,09	0,05

*30. Göller Havzası

Çizelge 4.1'de görüldüğü gibi ilçede bulunan toplam 42.763 hektarlık arazi Konya İlinin yüzde 1'ini, 30. Göller havzasının % 3'ünü ve ülkemiz genelinin ise % 0,05'lik oranını oluşturmaktadır. İlçede bulunan %13,8 zirai arazilerinin oranı Türkiye ve Konya ortalamalarının altında seyretmektedir.

İlçede bulunan çayır mera alanları ise % 16,8'lik bir orana sahiptir. Bu oranlar içerisinde en fazla paya sahip ormanlık alanlardır. Yaklaşık % 39'luk paya sahip olması ilçenin büyük ormanlık alanlarla çevrili olduğunu göstermektedir.

Taşkent'in coğrafi avantaj ve dezavantajları, Taşkent'in doğal güzellikleri, ormanlık alanlarının varlığı, içme ve sulamada kullanılacak su kaynaklarına sahip olması, Akdeniz sahiline yakın olmasından dolayı iklim ve turizm açısından uygun bir alanda yer alması, rakımının yüksek olmasından dolayı turfanda meyveciliğin

yapılabilir olması, temiz bir havaya sahip olması gibi coğrafi konumundan dolayı avantajlara sahiptir. Taşkent İlçesi yer şekillerinin dağlık ve engebeli oluşu yerleşim yeri ve ulaşım faaliyetlerini kısıtlamaktadır, dağınık ve parçalı yerleşim şekilleri görülmektedir, inşaat ve yapı alanlarının kayalık yapı nedeniyle azlığı sayılabilecek bazı dezavantajlarıdır.

4.1.3. Tarihsel değeri bulunan alanlar

İlçede bulunan tarihi yapılar, turistik açıdan önem arz etmektedir. İlçedeki arkeolojik çalışmaların verdiği neticeler sonucunda pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu uygarlıklardan günümüze kalan gezilip görülmesi gereken yerler arasında aşağıdakiler yer almaktadır;

- İlançı Kayası Mağarası (Hititler Dönemi)
- Çıban Taşı üstündeki şekiller (Hititler Dönemi)
- Karıçık bölgesinde yer alan harabeler (Romalılar)
- Dikmenler Tepede (Romalılar)
- Örencik Harabeleri (Romalılar)
- Uzun Şeyh Cami (Osmanlılar)
- Ballar Çeşmesi
- Sultan Suyu (Anadolu Selçuklu)
- Uzun Şıh Türbesi
- Çibi Köprüsü (Selçuklu Beyliği)
- Erenler Tepesi
- Emirler Çeşmesi gibi tarihi ve turistik öneme sahip gezi yerleri bulunmaktadır.

4.1.4. Nüfus

Taşkent İlçesinin nüfusu 2013 yılı itibariyle 7.094 kişi olduğu görülmektedir.

Çizelge 4.2. Taşkent nüfus durumu (TÜİK 2017 ADNKS)

Yıllar	Taşkent			Nüfusun Dağılımı			
	Taşkent Merkezi Nüfusu	Taşkent Köyler Nüfusu	İlçenin Nüfus Dağılımı	Konya'nın Nüfusunun Toplamı	Taşkent/Konya (%)	TR52 Bölgesindeki Nüfus	İlçenin/TR52 Bölgesinin (%)
2011	1.622	6.131	7.753	2.038.555	0,38	2.272.560	0,34
2012	1.661	5.306	6.967	2.052.281	0,43	2.287.705	0,30
2013	7.094	-	7.094	2.079.225	0,34	2.317.164	0,30
2014	6.620	-	6.620	2.108.808	0,31	2.349.170	0,28
2015	6.420	-	6.420	2.130.544	0,30	2.372.740	0,27
2016	6.299	-	6.299	2.161.303	0,29	2.406.913	0,26
2017	6.036	-	6.036	2.180.149	0,27	426.821	0,24

(-) Simgesi ile gösterilen yerlerde bulunan köy nüfusu 2013 yılında çıkan kanuna göre, ilçe nüfusuna dahil edildiği için sayı olarak yer almamaktadır.

Çizelge 4.2'de ilçe merkez nüfusunun 2011 ve 2012 de köy nüfusuna oranla daha az olduğu görülmektedir. 2013-2017'de ise Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na göre köyler mahalle statüsüne kavuştuğundan köy nüfusu da ilçe merkez nüfusuna dahil edilmiştir. Taşkent merkez nüfusunun 2012 yılından 2013 yılına geçildiğinde 3 katından fazla artış göstermesinin sebebi, köy nüfusunun merkez nüfusuna dahil edilerek gösterilmesidir.

Çizelge 4.3. İlçede bulunan nüfusun yaş aralıklarına göre dağılımı (%) (TÜİK 2017 ADNKS)

Yıl	0-14 yaş	15-64 yaş	65-üstü yaş
2014	945	4400	1275
2015	890	4219	1311
2016	883	4110	1306
2017	817	3926	1293

2014-2017 döneminde Taşkent İlçesi'nin yaş dağılımındaki gelişmeler incelendiğinde 0-14 yaş arasındaki insan sayısının 945'den 817 kişiye düştüğü görülmektedir. 15-64 yaş nüfusta da aynı dönemde düşüş görülmektedir. 65 yaş ve üstündeki nüfus sayısında ise 2015 yılı hariç azalış görülmektedir.

4.1.5. Bitkisel üretim

İlçede bulunan çeşitli meyve ağaçlarından ürünler elde edilerek meyve üretimi yapılmaktadır. Başlıca meyveler arasında kiraz, şeftali, erik, üzüm, vişne, elma, armut, ayva vb gibi pek çok meyve üretimi yapılmaktadır. Kiraz üretim popülasyonu yoğun olarak yapılmaktadır. Yapılan üretim ile ihracat gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında üzüm üretimi de geleneksel usullerle yapılmaktadır. Su tüketim oranı az olan üzüm, bölgede yetiştirilmesi bakımından oldukça önemlidir.

Çizelge 4.4. Taşkent işlenen tarla arazisi, sebze arazisi, üzüm ve meyvelik arazi durumu (TÜİK 2017)

Tarla Arazisi Ekim Türü	Taşkent				Konya			
	Ekilen Arazi		Toplamda Üretim Miktarları (Tonaj)	Toplamda Üretim Miktarları (Tonaj)	Ekilen Arazi		Dekara Verimin Miktarı (*), (**)	Toplamda Üretim Miktarları (Tonaj)
	Da	(%)			Da	(%)		
Buğday	5.080	25,13	56	283	4.999.298	87,23	284	1.419.442,00
Patates	560	2,77	1.800	1.008	138.269	2,41	4.101	567.076,00
Nohut (kuru)	2.205	10,90	227	501	246.491	4,30	143	34.586,00
Korunga	2.480	12,27	960	2.381	12.433	0,21	1.296	16.114,00
Domates	415	2,05	3.800	1.577	32.990	0,57	4.990	164.703,00
Soğan	210	1,03	1.510	319	24.096	0,42	3.230	77.869,00
Fasulye	265	1,31	910	243	14.351	0,25	1.190	17.190,00
Elma	866	4,28	42	4.380	95.028	1,65	-	75.666,00
Kiraz	7.258	35,91	15	670	65.339	1,14	32	49.893,00
Ceviz	242	1,19	24	14	9.644	0,16	37	5.264,00
Üzüm	630	3,11	387	367	93.148	1,62	-	41.172,12
Toplam	20.211	100,00	9.731	11.743	5.731.087	100,00	15.303	2.468.975,12

(*): Buğday, patates, nohut, korunga, domates, soğan, fasulyede dekara verim miktarı kilogram/dekar olarak hesaplanmıştır.

(**): Elma, kiraz, ceviz, üzümde dekara verim miktarı kilogram/ağaç olarak hesaplanmıştır. 2013-2017 yılları arasında ilçenin ağaç başı kiloğram/ağaç veriminde sadece üzüm verisi bulunmakta ve diğer meyvelerin verim kaydı TÜİK'te bulunmadığından, baz olarak 2013 yılı değerlendirilmiştir.

(-): Gösterilen yerlerde üretim miktarları TÜİK'te yer almadığı için verilmemiştir.

Çizelge 4.4'te ilçede 7258 da alanda kiraz üretimi yapılmakta ve % 35'lik pay ile en yaygın üründür. En düşük üretim alanına sahip bitki ise soğandır (% 1,03). İlçede üretimi yapılan ve %25 paya sahip olan ürün ise buğdaydır. Konya İli geneline göre üretim alanının oranı oldukça düşüktür.

İlçede sebze olarak yetiştirilen sadece domates, fasulye ve soğanın yetiştiriciliği yapılmaktadır. Domates üretimi 415 da alanda yapılmaktadır. Bu üretim toplam

üretimini %2,05'ini kaplamaktadır. Hemen arkasından 265 da alanda üretimi yapılan ve ortalaması %1,31 olan fasulye gelmektedir. Konya İli üretim değerlerinin oldukça altında üretim miktarlarına sahiptir.

Taşkent İlçesi'nde üretimi yapılan ürünler arasında elma %4,28 ile yerini almaktadır. Ceviz üretim değeri %1,19 gibi bir değer almıştır. Üzüm üretim yüzdesi ise 3,11 değerini almıştır. En az üretimi yapılan meyve ise 242 da alanda ceviz üretimi gelmektedir. Konya' da yapılan üretim alanı ve verim bakımından oldukça düşük değerlere sahiptir.

4.2.Araştırma Bulguları

Taşkent İlçesi'nde rakımın yüksek olması ve sulama olanaklarının kısıtlı olması, tarımsal üretimi olumsuz yönde etkilemektedir. Kiraz üretiminin oldukça yaygın olarak yapıldığı görülmektedir. Bunun yanında üzüm yetiştiriciliği oldukça yaygın olarak yapılan diğer meyve üretim türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Elma, armut gibi meyvelerin üretimi de yapılmaktadır. Özellikle güz aylarında toplanıp depolanan elma ve armutlar kış aylarında tüketilmektedir. Elma ve armutlar doğrandıktan sonra güneşte kurularak fabrikalara kuru meyve olarak satılmaktadır. İlçede sebze olarak sadece domates, fasulye ve soğan yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bu ürünlerinin yetiştirilme alanları toplam ürünlerin ortalama 1/3 seviyelerde bulunmaktadır. (Mevlana Kalkınma Ajansı Taşkent İlçe Raporu 2014).

Hayvanlardan elde edilen ürünler arasında en yaygın süt, peynir, yoğurt, tere yağı ve ettir. Çayırılık meralık alanların oldukça fazla olması nedeniyle hayvanların doğal çevre koşullarında beslenmesi sonucunda kalite ve ürünlerin değeri artmaktadır. Bölge, küçükbaş hayvan keçi için uygun bir bölgedir. Kıl keçilerinin ıslah edilerek sayılarının çoğaltılması sağlanabilir. Konya İli Taşkent İlçesi'nde et üretimi az da olsa mevcuttur. İlçe 2013 yılı itibariyle 1973 ton süt üretimine sahiptir. Süt üretiminin ise 1.235 tonu büyükbaş hayvanlardan elde edilmektedir (Türk 2013).

Ayrıca arıcılık faaliyetlerinin de oldukça yaygın olarak yapıldığı görülmektedir. Bölgede üretilen çam balı sağlık açısından oldukça önemli ve tercih edilen bir baldır. Kara kovan ve kütük balı üretimi de yapılan diğer bal türleridir. Yaz aylarında

Taşkent’te üretimi yapılan arıcılık faaliyetleri, kış aylarında arıları Alanya’ya götürerek devam etmektedir.

GZFT analizi yapılırken GZFT faktörleri içsel ve dışsal nedenler ve olumlu/olumsuz faktörler olarak ikiye ayrılmaktadır. GZFT analizinde kullanılan güçlü, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler, Taşkent İlçesi’nin genel GZFT analizinde çizelgelere ayrılarak aşağıda verilmiştir.

Çizelge 4.5. İlçenin genel GZFT Analizinde güçlü yönler

Güçlü Yönler	MDD * (OP)	Güçlü Yönler	MDD * (OP)	Güçlü Yönler	MDD * (OP)	Güçlü Yönler	MDD * (OP)
Ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması	3,98	MYO öğrencileri için kız/erkek yurdunun açılması	3,74	Doğal Güzellikleri	3,63	Haberleşme altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması	3,56
Turizm amaçlı kible kayası yaz evleri yapımı çalışması	3,87	Yaşlılara yönelik evde bakım hizmetlerinin varlığı	3,74	Hastanenin kişiye yönelik (bağışıklık, erken tanı, beslenmenin düzeltilmesi...) koruyucu hekimlik hizmetler vermesi	3,63	Yumurta tavukçuluğunun artması	3,55
Doğal su kaynaklarının varlığı	3,85	Orman genel müdürlüğünün yaptığı ceviz yetiştiriciliği	3,74	Hastanenin çevreye yönelik (yeterli ve temiz içme suyu sağlanması, barınak hijyeni, besin hijyeni...) koruyucu hekimlik hizmetleri	3,63	Balcılar kiraz alım yerinin yapılması	3,52
Sağlık hizmetlerinin varlığı	3,83	Kayalıklı bir yapı ile güzel bir manzaraya sahip olması	3,73	Ormanlık alanların varlığı	3,61	Tarihi Taşkent evlerinin varlığı	3,51
Halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı	3,80	Belediyenin yaptığı çevre düzenleme çalışmaları	3,73	Hastanenin büyük ölçüde tamamlanmış olması	3,60	Avşar keçi peynirinin üretimi	3,50
108 dairelik TOKİ konutu yapılmıştır	3,79	Okuma yazma oranının yüksek olması	3,72	Turizm ve kiraz festivalinin yapılması	3,60		

Çizelge 4.5.'in devamı

Yayla turizmüne uygun olması	3,78	Doğal yapının bozulmamış olması	3,68	Bağ alanlarının olması	3,56		
Büyükbaş ve küçükbaş süt verimliliğinin artması	3,76	Kırsal turizm potansiyelinin varlığı	3,64	1500 rakım üstü alanlarda son turfanda meyve ve sebzeçiliğın yapılması	3,56		

*MDD: Mevcut Durum Derecesi (OP) Ortalama Puan

Çizelge 4.5’de genel GZFT analizinin güçlü yönleri verilmiştir. Güçlü yönlerden mevcut durum derecesinde ortalama puan olarak en yüksek dereceye sahip olan unsur 3,98 ile ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması gelmektedir. En düşük puana sahip olan unsur ise 3,50 ile Avşar keçi peynirinin üretimi gelmektedir.

Çizelge 4.6. İlçenin Genel GZFT Analizinde zayıf yönler

Zayıf Yönler	MDD* (OP)	Zayıf Yönler	MDD* (OP)	Zayıf Yönler	MDD* (OP)	Zayıf Yönler	MDD* (OP)
Tarımsal sanayi tesisinin az olması	4,04	Tarımda kontrolsüz sulamanın olması	3,74	Nadasa bırakmanın yaygın olması	3,60	İnşaat, yapı vb. yapmak için yerin az olması	3,53
Sanayi sektörünün azlığı	3,94	Köylerin genelde sert topoğrafya ve iklim koşullarında konumlanması	3,74	Bazı köyler ve kasabalarda altyapı problemlerinin olması	3,59	Açık süt pazarlaması mevcut	3,52
Konut yetersizliği	3,88	Kayalıklı bir yer olması nedeniyle yerleşim yeri sıkıntısının çekilmesi	3,72	Tarımsal üretim planlarının yetersizliği	3,58	Tarımsal faaliyet yapılacak alanın azlığı	3,51
Diğer ilçelere uzak olması	3,84	Tarımda sulamanın yetersiz olması	3,69	Ağaçlandırmanın az olması	3,58		
Sağlık hizmeti verecek personelin azlığı	3,83	Kayalıklı bir yapıya sahip olması	3,63	Konya il merkezine uzak olması	3,56		
Dağınık ve parçalı yerleşme şeklinin olması	3,83	Sanayi işletmesinin olmaması	3,62	Büyük alışveriş merkezlerinin olmaması	3,54		

*MDD: Mevcut Durum Derecesi (OP) Ortalama Puan

Çizelge 4.6’da ilçenin genel GZFT analizinde zayıf yönleri verilmiştir. İlçenin zayıf yönleri mevcut durum derecesinde ortalama puanı en yüksek olandan en düşük

olana şeklinde sıralanmıştır. Zayıf yönler içerisinde mevcut durum derecesi en yüksek puan ile gösterilen tarımsal sanayi tesisinin az olması 4,04 puan ile en önde gelmektedir. En düşük önem derecesine sahip olan etmen ise 3,51 ile tarımsal faaliyet yapılacak alanın azlığı maddesi gelmektedir.

Taşkent İlçesi'nin genel GZFT analizinde fırsat faktörleri mevcut durum derecesinde ortalama puanı en yüksek olandan en düşük olana kadar aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Çizelge 4.7. İlçenin Genel GZFT Analizinde fırsatlar

Fırsatlar	MDD* (OP)	Fırsatlar	MDD* (OP)	Fırsatlar	MDD* (OP)	Fırsatlar	MDD* (OP)
Sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması	4,13	Yayla turizmine uygun olması	3,83	Borboğazı gölet yapımı	3,75	Zanaatkarlığın varlığı	3,59
Konya ile Taşkent arasında köprü yol çalışmasının yapılması	4,11	Çam, ladin, katran, meşe ağaçlarının bulunması	3,81	Doğal gıda tüketiminin varlığı	3,71	Turizme uygun olarak istihdam potansiyelinin olması	3,57
Kırsal kalkınma desteklerinin varlığı	4,10	Kanalizasyon şebekesinin büyük ölçüde tamamlanması	3,81	Avşar barajı (KOP kapsamında) sulama amacıyla inşa edilmesi	3,68	Balcılar Harunözü göleti yapım çalışması	3,56
TOKİ yapımı	4,04	MYO bölgeye faydalı bölümlerin açılması	3,80	Dağ turizm potansiyelinin olması	3,66	Taşkent şehir meydan projesi yapım aşamasında olması	3,54
İlçe genelinde içme suyu şebekesinin varlığı	4,00	Akarsular (Çetmi deresi, Boğaz deresi çayı, Çam dibi çayı, Kayapınar deresi) mevcudiyeti	3,77	Kış turizmi için uygun bir alanda olması	3,65	Bölgesel desteklerin varlığı	3,52
Alanya ile Taşkent yolunun tünellerle kısaltılması	3,99	Akdeniz sahiline yakın olması	3,77	Kayalıklı bir yapıya sahip olması dağcılık faaliyeti açısından turizme katkı sağlaması	3,64	İhraç edilen ürün varlığı	3,51

Çizelge 4.7.'nin devamı

Taşkent evleri, Çibi köprüsü, Emirler pınarı, Uzun şeyh cami ve türbesi, Sazak köyü köprüsü, Sultan suyu, Erenler yürüyüş alanı, Kible kayası seyir yeri, Çetmi şelalesi gibi turistik yerlerin mevcudiyeti	3,98	Yayla turizm potansiyelinin olması	3,76	Organik tarıma elverişli bir toprak yapısının olması	3,62		
---	------	------------------------------------	------	--	------	--	--

*MDD: Mevcut Durum Derecesi (OP) Ortalama Puan

Çizelge 4.7'de yer alan değerlere bakılacak olursa mevcut durum derecesinde ortalam puanı çok önemli olan etmenin 4,13 puan ile sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması gelmektedir. Fırsatlarda en düşük önem derecesine sahip olan etmen ise 3,51 puan ile ihraç edilen ürün varlığı gelmektedir.

Çizelge 4.8. İlçenin Genel GZFT Analizinde Tehditler

Tehditler	MDD* (OP)	Tehditler	MDD* (OP)	Tehditler	MDD* (OP)
Nüfusun yıllar itibariyle azalması	3,90	Kiraz depolama olanaklarının yetersiz olması	3,69	Üretilen tarımsal ürünlerin ilçede işlenememesi	3,51
Genç nüfusun azalması	3,88	İl merkezine uzak olması	3,68	Kurumlar arası koordinasyon eksikliği	3,51
Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı	3,84	Turizm açısından kalınacak yerlerin azlığı	3,63	Yatırımcı ve girişimci eksikliğinin olması	3,50
Üretilen tarımsal ürünlerin depolanamaması	3,77	Tarımda ücretsiz aile işçiliği ve sosyal güvenlik sorunu	3,59	Turizm altyapısının yetersiz olması	3,50
İnşaat, bina yapılacak alanın yetersiz olması	3,75	Tarımda ve hayvansal üretimde verimin düşük olması	3,54		

*MDD: Mevcut Durum Derecesi (OP) Ortalama Puan

Çizelge 4.8'de yer alan bilgilere göre mevcut durum derecesinde ortalama puanı en yüksek olan etmen 3,90 puan ile nüfusun yıllar itibariyle azalması gelmektedir. En düşük puan alan etmen ise 3,50 puan ile turizm altyapısının yetersiz olması gelmektedir.

4.2.1. İlçenin doğal kaynakları

Taşkent İlçesi'nde bulunan doğal kaynaklar pek çok alanda yer almaktadır. Doğal çevrede bulunan bitki varlığı, hayvan varlığı, su kaynaklarının varlığı gibi pek çok alanı sayabiliriz. İlçenin doğal kaynaklarına ait çizelge aşağıda verilmiştir.

Çizelge 4.9. İlçenin doğal kaynaklarının GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD* (OP)	Zayıf Yön	MDD* (OP)	Fırsatlar	MDD* (OP)
Doğal su kaynaklarının varlığı	3,8542	Kayalıklı bir yapıya sahip olması	3,6325	Çam, ladin, katran, meşe ağaçları bulunması	3,8133
Doğal yapının bozulmamış olması	3,685	Ağaçlandırmanın az olması	3,5843	Akarsular (Çetmi deresi, Boğaz deresi çayı, Çam dibi çayı, Kayapınar deresi) mevcudiyeti	3,7771
Doğal güzellikleri	3,6373	Tarımsal faaliyet yapılacak alanın azlığı	3,512	Borboğazı gölet yapımı	3,753
Ormanlık alanlarının varlığı	3,6133			Balcılar Harunözü göleti yapım çalışması	3,5602

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Çizelge 4.9'da güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ilçenin doğal kaynakları başlığı altında en yüksek puan alan ve öne çıkan etmenleri çizelgede yer verilmiştir. Bunlardan tehdit unsuru düşük puan olarak çizelgede yer almamıştır. Doğal su kaynaklarının varlığı en yüksek mevcut durum derecesinde puan olarak 3,85 gibi bir puanla ön plandadır. Zayıf yönden en yüksek puan olarak ortaya çıkan koşul ise kayalıklı bir yapıya sahip olmasıdır. Fırsatlar açısından bakıldığında ise en yüksek puan alan koşul çam, ladin, katran, meşe ağaçları bulunması faktörüdür. İlçenin doğal kaynaklarının GZFT analizi yapılırken anket sorularına verilen cevaplar doğrultusunda, tehdit unsuru oluşturacak etmen olmadığı yönünde cevap verilmiştir. Bundan dolayı çizelgede tehdit unsuru yer almamaktadır. Doğal su kaynaklarının varlığı ilçede HES regülâtörü gibi elektrik üretim tesislerini ilçeye çekmekle birlikte, ilçenin içme suyu, tarımsal sulama ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Sağlık hizmetlerinin artmasıyla birlikte ilçe halkının sağlık ihtiyaçları büyük ölçüde karşılanmaktadır. Halk eğitim merkezinin hazırladığı dikiş nakış kursu, gitar/saz kursu, eğitim amaçlı kurslar ile ilçe halkının sosyal amaçlı olarak gezip dinlenmesi, eğlenmesi gibi aktivite oranı artmıştır.

Doğal yapının bozulmamış olması ilçede bulunan bitki ve hayvan varlığının, doğal çevre koşullarının, kayalıkların, yer şekillerinin beşeri faktörler tarafından tahrip edilmemiş olması, doğallığını koruması bölgenin sahip olduğu güçlü yörelerinden birisidir. Bölgede birçok yabancı hayvan ve endemik bitki türü vardır. Endemik bitki türleri arasında nesli tükenmekte olan “ Hava Civa” çiçeği, (Geven) örnek verilebilmektedir.

İlçenin doğal güzellikleri, bölgede bulunan çeşitli bitki türleri, yer şekilleri, doğal su kaynakları, nesli tükenmekte olan bazı hayvan türleri, eski dönemlere ait olan ev ve yerleşim yerleri doğal güzellikleri oluşturmaktadır. Bölgede bulunan yaylalar, Çetmi Şelalesi, Borboğazi Suyu, Sultan Suyu, Erenler Tepesi, Kible Kayası...vb. yerler doğal güzelliklere örnek verilebilir.

Ormanlık alanların varlığı çok çeşitli ağaç ve bitki türlerinin bölgede yer almasına neden olmuştur. Karaçam olarak bilinen ve nesli azalmakta olan çam türü oldukça yaygın olarak görülen ağaçlardan bazısıdır. 2000 yaşından fazla büyük olan Anıt Ardiç Ağacı da bölgede bulunmaktadır. İklim ve yer şekillerinin uygunluğu çok çeşitli bitki örtüsünün bölgede barınmasını sağlamış ve ev sahipliği yapmıştır.

İlçe kayalıklı bir yapıya sahiptir. Dik ve büyük taş parçaları ilçenin pek çok yerini kaplamıştır. İlçenin bu özelliklerine bakıldığında; kayalıklı yapının olması iklimi de etkilemekle beraber, ilçede büyük oranda yerleşim sorununu da oluşturmaktadır. Kayalıklı yapıyı işleyerek yeni yerleşim yerleri açmak oldukça masraflıdır. Maliyeti fazla olan bir diğer sorun da ulaşımıdır. Bölge arazisinin kayalıklı ve engebeli oluşu ulaşımın aksamasına ve yeni yollar yapım faaliyetlerinin maliyetinin artmasına neden olmaktadır. Yerleşim yeri ve ulaşım da sıkıntı çeken ilçe, tarım alanlarının sınırlı kalmasında ve engebeli araziden dolayı makineli tarıma elverişsiz olmasını da kayalıklı araziye borçludur. Tarımda makine kullanımı oldukça azdır. Eski usulde kullanılan orak, kazma baltası, tırpan, çapa gibi tarımsal aletlerin kullanımı yaygın olmasıyla, işçilik maliyetleri de artmaktadır.

İlçede kuraklıklar meydana gelmekte ve buna bağlı olarak ağaçlar kurumaktadır. Kuruyan ağaçların yerine yenisinin dikilmesi çalışması oldukça azdır. Bölgede yaşayan halkın bilgilendirmesi ile ağaçlandırma faaliyetlerinin artması gerekmektedir.

Taşlık arazilerin olması, sulama sorunları ve maddi yetersizlikler, tarımsal faaliyet yapacak alanları sınırlandırmaktadır. Tarım alanlarının sınırlı olması, yetiştirilen ürün çeşitlerini ve verimi de olumsuz etkilemektedir. Ürün çeşitliliğinde kısıtlılık ilçeyi ekonomik zarar uğratmaktadır. Belli başlı ürünlerde yoğunlaşan üretici, gelir yetersizliğinden yakınmakta olup, alternatif ürünleri üretim desenine alamamaktadır.

İlçede özellikle çam ağaçlarından nesli tükenmekte olan karaçamlar yer almaktadır. İki bin yıllık ardıç ağacı ilçede bulunmaktadır. Gövdesinin kalın oluşuyla ünlü ağaç, ziyaretçilere açıktır. Bölgede çam, ladin, katran, meşe ağaçlarının bulunması, bol oksijen oluşturmaktadır.

Akarsular (Çetmi Deresi, Boğaz Deresi Çayı, Çamdibi Çayı, Karapınar Deresi) mevcudiyeti ilçe açısından büyük önem taşır. Bu akarsular Göksu Nehri'nin kollarıdır. Birleşip Akdeniz'e dökülürler. Boğaz Deresi Çayı üzerinde bir adet HES yer almaktadır. Avşar deresi üzerinde ise yapımı halen devam etmekte olan Avşar Barajı yapılmaktadır. Barajın tamamlanmasıyla Avşar köyü sular altında kalacak ve kaybolacaktır. Boğaz Deresi'nin başlangıç noktasının bulunduğu dere başı adı verilen bölgeye tarımda sulama amaçlı gölet yapımına başlanmış olup kısa süre içerisinde bitirilmesi planlanmaktadır (T.C. Gıda Tarım ve Hayvancılık Konya İl Müdürlüğü 2010)

Çetmi Deresi üzerinde bulunan Çetmi Şelalesi doğa harikasıdır ve her yıl turistleri bünyesine çeker. Bu su kaynakları, bölgeyi su potansiyeli bakımından avantajlı hale getirmektedir.

Borboğazı Göleti Yapım Projesi; tarım alanında daha yüksek verim alabilmek için ilçe genelinde yapılan gölet projelerinden birisidir. Proje; 17.06.2015'te başlamış olup, 20.05.2016'da tamamlanmıştır. Borboğazı Göleti'nin yapılması ile bölgede atıl durumda bulunan tarımsal alanların, sulama suyuna kavuşması ile tarımsal faaliyetlerin artırılması, buna bağlı olarak tarımsal üretim miktarının arttırıldığı, gelir düzeyinin yükseltildiği bir bölge haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Sulama göletinin yapılması ile bölgeye sulama sistemleri kurularak, susuz tarımsal alanlar büyük ölçüde suya kavuşmuş olacaktır.

Balcılar Harunözü göleti yapım çalışması, 24.02.2016 tarihinde temeli atılan, DSİ 4. Bölge (Konya) Müdürlüğü sorumluluk alanında bulunan Balcılar Göleti ve sulaması işi, Taşkent İlçesi Balcılar Beldesi'nin yaklaşık 6,5 km güneydoğusunda, Harunözü Deresi üzerinde inşaatı yapılıyor. Tesisin depolama hacmi 283 bin m³, aktif hacmi 168 bin 351 m³ tür. Gövde tipi kil çekirdekli kaya dolgu, yüksekliği (temelden) 28 metredir. Tesisin tamamlanmasıyla brüt 640 da tarım arazisi borulu şebeke ile sulanacaktır. Barajın yapılması ile bölge sulama sistemleri gelişerek arazilerden elde edilen tarım ürünleri çeşitlilik kazanarak çiftçilerin kazanç elde etmesini sağlayacaktır (DSİ Genel Müdürlüğü (erişim 29.04.2018)).

4.2.2. Eğitim durumu

İlçede eğitim öğretime büyük önem verilmekte ve desteklenmektedir. Anadolu lisesi ve imam hatip lisesi, Taşkent MYO gibi eğitim kurumları faaliyet göstererek ilçenin eğitim seviyesine katkı sağlamaktadırlar.

Çizelge 4.10'da en yüksek mevcut durum derecesinde puan alan unsur halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı ile 3,80 gibi bir puana sahiptir. Bunu fırsatlarda MYO bölgeye faydalı bölümlerin açılması takip etmektedir. Zayıf ve tehdit yönünden unsur ilçenin eğitiminde ön plana çıkmamıştır.

Çizelge 4.10. İlçenin eğitim durumu GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Fırsat	MDD (OP)*
Halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı	3,8060	MYO bölgeye faydalı bölümlerin açılması	3,8012
MYO öğrencileri için Kız/Erkek yurdunun açılması	3,7458		
Okuma yazma oranının yüksek olması	3,7217		

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı, insanların çeşitli alanlarda kurs görerek meslek edinme gibi vb. eğitim almalarını sağlamıştır. Bayanlara yönelik dikiş, nakış, öğrencilere yönelik İngilizce, Osmanlıca, bilgisayar, meslek edinmede çobanlık, mantar yetiştiriciliği, kalorifer yakma kursu gibi meslek edindirme amaçlı sertifikalı kurslar vermektedir. Kurs bitiminde kursiyerler ürettikleri ürünleri sergi açarak satmakta, aile bütçesine katkı sağlamaktadır.

İlçede bulunan Selçuk Üniversitesi Taşkent Meslek Yüksek Okulu öğrencileri için Kredi Yurtlar Kurumu tarafından yurt yaptırılmıştır. Bu yurdun açılmasıyla bölgede eğitim alan öğrenciler barınma sorunundan kurtulmuşlardır. Özellikle kız öğrenciler açısından yurdun yapılması öğrencilerin barınma ihtiyacını ve buna bağlı olarak Kredi Yurtlar Kurumu'nda hizmete sunulan yemek, temizlik, internet...vb ihtiyaçlara çözüm olarak yaşam koşullarını arttırıp iyileştirilmiştir.

Okuma yazma oranının yüksek olması, bölgenin en önemli güçlü yönlerinden birisidir. Burada yaşayan insanlar, bölgenin küçük, engebeli ve olanaklarının kısıtlı olmasından dolayı çareyi okuma, yazma, kendini geliştirme ve bir iş sahibi olma yolunu seçmişlerdir. Okuma oranının geliştirilmesi, araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi için, ilçe halk kütüphanesi hizmet sunmaktadır. Okuma yazma oranında başarılı olduğu gibi bölgeden çıkan önemli siyasetçiler, iş adamları vardır. Bu insanların kırsal bölgeden çıkarak ülkeye katkı sağlamaları bölge için avantaj sağlamıştır.

Taşkent Meslek Yüksekokulu Konya il merkezinde bulunan Selçuk Üniversitesi'ne bağlı bir birim olarak, 1994 yılından beri ilçede eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. MYO'nun bölgeye kurulması ile birlikte açılan bölümler altı adettir. Bunlar; Dış Ticaret, Finans Bankacılık ve Sigortacılık, Mimarlık ve Şehir Planlama, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik, Toptan ve Perakende Satış, Yönetim ve Organizasyon Bölümlerinden oluşmaktadır.

4.2.3. Sağlık durumu

Sağlıklı bireylerin yetişmesi için sağlıklı ortamlara ihtiyaç vardır. Bu bakımdan ilçenin gerekli sağlık koşullarını sağlayabilmesi için gerekli unsurların belirlenmesi ve bu unsurların geliştirilmesi, üzerinde durulması gerekmektedir. Bunu yapabilmek içinde elimizde olan mevcut sağlık hizmeti veren kuruluşların teknik ve altyapısının yenilenmesi, yenilerinin yapılması ve kullanılan araç gereç sayılarının arttırılması gerekmektedir. Bunun yanında mevcut çalışan sayısının gerekli kollarda arttırılarak hizmet kalitesi yükseltilmelidir.

Çizelge 4.11'de mevcut durum derecesinde ortalama puan olarak en yüksek puana sahip unsur sağlık hizmetlerinin arttırılması 3,83 puan ile en önde gelmektedir.

Zayıf yönden sağlık hizmeti verecek personelin azlığı ve fırsatlar bakımından sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması mevcut durum derecesinde en yüksek ortalama puana sahiptirler. Tehdit unsuru düşük puan derecesinde olduğu için çizelgede yer almamıştır.

Çizelge 4.11. İlçenin sağlık durumunun GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Zayıf Yön	MDD (OP)*	Fırsatlar	MDD (OP)*
Sağlık hizmetlerinin artırılması	3,8301	Sağlık hizmeti verecek personelin azlığı	3,8373	Sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması	4,1386
Yaşlılara yönelik evde bakım hizmetinin yapılması	3,7458				
Hastanenin kişiye yönelik (bağışıklama, erken tanı, beslenmenin düzeltilmesi...) koruyucu hekimlik hizmetler vermesi	3,6373				
Hastanenin çevreye yönelik (yeterli ve temiz içme suyu sağlanması, banyo hijyeni, besin hijyeni...) koruyucu hekimlik hizmetleri	3,6373				
Hastanenin büyük ölçüde tamamlanmış olması	3,6012				

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Sağlık hizmetlerinin artırılması ilçede bulunan sağlık ocağının devlet hastanesine dönüştürülmesiyle başlamıştır. Yataklı hasta bakımına başlanmıştır. İlçede ambulans, teçhizat ve personel sayısı artırılmıştır. Yeni istihdam alanı oluşturulmuştur. Hastanede bulunan doktor, hemşire, ebe, acil tıp teknisyeni, güvenlik... vb. gibi personeller ilçeye kazandırılmıştır. Daha önce atıl durumdaki sağlık ocağı binasının yerine yeni hastane binası yapılmıştır. Bununla birlikte hasta bakım odası ve poliklinik sayısı artırılmıştır. Acil durumlarda il merkezine giden hastalara bakım olanağı artmıştır. Göz ve diş gibi yeni poliklinikler ilçede faaliyet göstermeye başlamıştır.

İlçede yaşlılara yönelik evde bakım hizmeti yeni oluşturulmuş ve bölge halkı tarafından talep görmüştür. 10-15 kişilik bir ekip planlaması yapılmış, bir şoför ve diğer personeller bayanlardan oluşmaktadır. Yaşlı insanların ikamet ettiği evlerine kadar gidip

onların hem bakım hem de ev temizliklerini yapmaktadırlar. Haftanın bir kaç gününü yaşlı hastalara ayırmaktadırlar.

Hastanenin kişiye yönelik (bağışıklanma, erken tanı, beslenmenin düzeltilmesi...) koruyucu hekimlik hizmetleri vermesi insanların sağlıklı yaşama olanaklarını arttırmaktadır. Hastanede bulunan hekim, hemşire, ebe, sağlık memuru gibi bu alanda uzman kişiler tarafından insanlara sunulmaktadır. Daha önce bu hizmetlere ulaşım olanağına sahip olmayan insanlar bu uygulama ile kavuşmuştur. İnsanların bulaşıcı hastalıklardan korunması, aşı yapılarak, ilaç verilerek sağlıklarına kavuşmaları sağlanmaktadır. Erken tanı sayesinde teşhis konulan hastalıklara çözüm bulunmaya çalışılmaktadır. Maddi yetersizliklerden dolayı beslenme sorunu çeken veya bilinçsiz beslenen bireylerin kötü beslenmesi engellenerek sağlıklarına kavuşmaları sağlanmaktadır.

Hastanenin çevreye yönelik (yeterli ve temiz içme suyu sağlaması, barınak hijyeni, besin hijyeni...) koruyucu hekimlik hizmetleri insanların biyolojik, fiziksel ve kimyasal olarak olumsuz etkileyen faktörlerin yok edilmesi düzeltilmesi ya da insanların eğitilerek kişilerin sağlığının bozulması engellenir. Yağmur suları ile içme suyunun kirlenmesiyle hastalıkların oluşmasını örnek olarak bölge için gösterebiliriz.

Hastanenin büyük ölçüde tamamlanmış olması; sağlık ocağından, büyük ve gelişmiş bir hastaneye geçerek insanların sağlık olanaklarının katlanarak artmasını sağlamıştır. Yeni hastanenin yapılması ile doktor sayısında artış olmuştur. Bünyesinde diş hekimi, pratisyen hekimi, sağlık memuru, ambulans şoförü, güvenlik, sekreter... vb. personeller bünyesine kazandırılmıştır. Hastanenin yapım çalışmalarının tamamlanmasıyla yatak sayısı artmış ve müdahale olanakları artmıştır. Daha sağlığa uygun ve temiz koşullarda hizmet verme oranı artmıştır.

İlçede daha önce sağlık ocağı varken, şimdi hastane açılmıştır. Yeni açılan hastane ile birlikte sağlık personeli ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Aile hekimi sayısı yetersiz kalmıştır. Ayrıca uzman doktor, hemşire, ebe, sağlık memuru, ambulans şoförü, güvenlik görevlisi gibi sağlık personellerine de ihtiyaç vardır. İlçeye daha fazla gerekli sağlık personellerinin tayin edilmesiyle, ilçe halkı daha kaliteli sağlık hizmeti alacaktır.

İlçenin sağlık açısından temiz bir havaya sahip olması, ilçe açısından büyük bir avantajdır. Bölgede rakımın bazı yerlerde ikibine yaklaşması havasının oldukça temiz, nem oranının düşük olması bölgeyi cazip kılmaktadır. Havasının temiz olması sağlık açısından bölgede yaşayan insanların hastalanma seviyesinin düşük olmasına ve yaşam ömürlerinin uzun olmasına sebep olmaktadır. Temiz hava sayesinde sağlık turizminin de önünü açmaktadır. İlçeden göç eden halk, yaz aylarında ilçenin temiz havasından dolayı tatil amaçlı Taşkent'e gelmektedir.

4.2.4. Sanayi faaliyetleri

Taşkent ilçesi sanayi kuruluşları bakımından sayısının yok denecek kadar az olması ile mevcut durum derecesinde güçlü ve fırsat özelliklerini gösterememektedir. Zayıf yönler ve tehditler bakımından sanayi faaliyetleri aşağıdaki çizelgede yer almıştır.

Çizelge 4.12. İlçe sanayi faaliyetlerinin GZFT Analizi

Zayıf Yön	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
Tarımsal sanayi tesisinin az olması	4,0422	Üretilen tarımsal ürünlerin ilçede işlenememesi	3,512
Sanayi sektörünün azlığı	3,9458		
Sanayi işletmesinin olmaması	3,6205		

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Çizelge 4.12'de zayıf yönden en yüksek durum derecesine sahip olan unsur tarımsal sanayi tesisinin az olması 4,04 gibi bir puana sahiptir. Tehditlerde çok önemli olan faktör ise üretilen tarımsal ürünlerin ilçede işlenememesi 3,51 ile ileri gelmektedir.

İlçede tarımsal sanayi tesisinin az olması en önemli zayıf yön olarak görülürken sanayi faaliyetlerinin artırılmasına yönelik teşvik çalışmalarının yapılmasıyla birlikte ilçe kalkınmasında fayda sağlanacağı için bu zayıf yön güçlü yöne çevrilebilir. Üretilen tarımsal ürünlerin işlenmesi için ilçe dışına gönderilmektedir. İlçenin doğal kayalıklı yapısından dolayı tarımsal sanayi tesisi kurulabilecek, inşa edilebilecek alanın bulunmaması da tarımsal sanayinin ilçede faaliyet göstermesini engellemektedir.

Tarımsal sanayi tesislerinin azlığının yanında diğer sanayi sektörlerinin de az oluşu ilçenin kalkınmasına engel oluştururken ilçenin bu yönünde güçlü yöne çevrilebilmesi için daha fazla teşvik çalışmalarının yapılması ilçeye olumlu katkı sağlayacaktır. Teşvik çalışmaları ile birlikte ilçede kurulabilecek sanayi faaliyetleri için

arazi düzleştirme çalışmaları yapılabilir. Böylelikle hem sanayi hem de tarımsal sanayi alanları oluşturulabilir.

Türkiye’de sanayileşme belli bölgelerde yoğunlaşmıştır ve bunlar; Marmara, Ege ve İç Anadolu Bölgeleridir. Sanayi işletmeleri içerisinde tekstil ve hazır giyim sektörü ön planda yer almaktadır. Sanayi işletmelerinin sayısının artması ülkenin sanayi malları ihtiyacının karşılanmasına ve dış satımın artmasına katkı sağlamaktadır (Atak 2015). İlçede sanayi işletmeleri yoktur. Bu nedenle ekonomik gelişme ve yeniden yapılanma zayıftır. Buna bağlı olarak maddi olanaklar, ticaret gibi ekonomik unsurlar düşük oranlarda seyretmektedir.

Üretilen tarımsal ürünlerin ilçede işlenememesi, depolanamaması, paketlemede sorunlar olması, ambalajlamanın olmaması ürünlerin pazarlamasında sorunlarla karşılaşılmasına yol açmaktadır. Yeni tesislerin yapımı, kapasite artırımı, teknoloji yenileme, kısmen yapılmış yatırımların devam ettirilmesi, alternatif işleme teknikleri ve teknolojilerinden faydalanılması, tarımsal işleme tesislerine yönelik yapılmış ve yapılmakta olan tesislerin modern yöntemlerle geleceğe yönelik şekilde inşa edilerek ilçe kalkınmasında öncü ve yardımcı kuruluş haline gelmesi amaçlanmalıdır.

4.2.5. Yönetim

Yönetim planlama ve bu planlı faaliyetlerin yürütülmesinde etkin rol alan unsurlardan birisidir. Bu bakımdan ilçede bulunan yönetim ile yapılmak istenen faaliyetler neler olmalıdır ve nasıl yapılmalıdır, bunlara karar verilmelidir. Yönetim açısından GZFT analizine bakıldığında aşağıdaki unsurlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Çizelge 4.13’de yer alan ilçenin yönetimi açısından fırsat ve tehdit unsurları ön plana çıkmıştır. Fırsatlar bakımından bölgesel desteklerin varlığı mevcut durum derecesinde ortalama puanı en yüksek olan ve 3,52 gibi bir değerde yer alan unsurdur. Tehditler bakımından ortalama puan derecesi en yüksek olan 3,51 ile kurumlar arası koordinasyon yetersizliği gelmektedir.

Çizelge 4.13. İlçe yönetimi GZFT Analizi

Fırsatlar	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
Bölgesel desteklerin varlığı	3,5241	Kurumlar arası koordinasyon yetersizliği	3,5120
		Yatırımcı ve girişimci eksikliğinin olması	3,5000

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Bölgesel desteklerin varlığı, bölge kalkınmasında en önemli etmenlerden birisidir. İlçede birinci öncelikle bölgesel kalkınmaya destek veren kurum Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Taşkent İlçe Müdürlüğü'dür. Bünyesinde bulundurduğu çiftçi kayıt sistemi ile çiftçilerimize bu yönde destek sağlamaktadır. Ekilen dekar ve ürüne göre maddi destek sağlayarak girdi fiyatlarında iyileşmeler sağlamaktadır. İlçede bulunan kooperatif ve çiftçi dernekleri de bölgesel kalkınmada aktif rol almaktadır. İlçe Tarım tarafından verilen destekler arasında gübre, mazot, toprak analizi desteği, organik tarım desteği, anaç sığır, buzağı, anaç keçi-koyun desteği, arı kovanı desteği, besilik erkek sığır desteği...vb. destekler ile bölgedeki insanlara yardımcı olunmaktadır.

Kurumlar arası koordinasyon yetersizliği, kırsal kalkınmada önemli etkenlerden birisidir. Bölgede de bu konuda sorunlar ve sıkıntılar vardır. Planlama, karşılıklı yardımlaşma, lojistik, pazarlama, finansman, haberleşme, hizmet, eğitim faaliyetleri, yönetim, yapılanma... vb. etmenler koordinasyon çerçevesinde yapılması gereken ve kurumlar arasında olmazsa olmaz ilkelerdir. Bunların yapılmaması veya eksik yapılması, planlama da olumsuzluklara yol açarak işlerin yürütülmesinde aksaklıklara yol açarak kalkınmada aktif rol alamamaktadır. İlçede bulunan kurumlar arasında birlik beraberlik, koordinasyon eksiklikleri önemli ölçüde yaşanmaktadır. Gerekli tedbirler alınarak bunların önüne geçilmelidir. Eksiklikler giderilmeye çalışılmalıdır.

Yatırımcı ve girişimci eksikliğinin olması, ekonomik etkinliklerde kendini gösteren faaliyetlerden biridir. İlçede yatırımcı ve işletmelerin az olması, girişimci sayısının oldukça düşük olması ilçenin kalkınmasında olumsuz sonuçlara yol açarak bölgenin gelişmesini ve ilerlemesini etkilemektedir. Bu faktörler ticaret, sanayi, pazarlama gibi oldukça önemli ekonomik faaliyetlerde etkisini göstermekte ve gelişmeye katkı sağlayamamaktadır. Bölgede bulunan arazi şekilleri, ulaşım olanakları, ekonomik etkenler, inşaat alanının olmaması gibi riskler, sorunlar, yatırımcı ve girişimciler

açısından negatif yönde tepki göstererek faaliyetlerin bu alanda yapılmasına engel olucu etmenleri karşlarına çıkararak yapılacak olan girişim ve yatırımların başka bölgelere kaymasına yol açmaktadır. Yatırımcı ve girişimcilerin desteklenerek ilçeye çekilmesi sağlanmalıdır. Gerekli alt ve üst yapı çalışmaları yapılmalıdır.

4.2.6. Tarım sektörü

Tarım sektörü denilince akla pek çok alanda yapılan faaliyetler gelmektedir. İlçede tarımsal alanda yapılan faaliyetlerde GZFT analizi ile ortaya konulmuştur. Çok iyi durum derecesine sahip olan etmenler sıralanmıştır.

Çizelge 4.14’de yer alan mevcut durum derecesinde en yüksek ortalama puan ile çok iyi önem derecesine sahip olan unsur güçlü yön bakımından büyük baş ve küçük baş süt verimliliğinin artması şeklinde çıkmaktadır ve 3,76 puan ile en yüksek puana sahiptir. Zayıf yön bakımından tarımda kontrolsüz sulamanın olması 3,74 puan ile en önde gelmektedir. Fırsatlar bakımından bakıldığında kırsal kalkınma desteklerinin varlığı 4,10 puan ile mevcut durum derecesinde çok önemli faktör olarak yer almaktadır. Tehditler bakımından en yüksek puana sahip 3,54 ile tarımsal ve hayvansal üretimde verimin düşük olması gelmektedir.

Çizelge 4.14. İlçe tarımının GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Zayıf Yön	MDD (OP)*	Fırsatlar	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
Büyükbaş ve küçükbaş süt verimliliğinin artması	3,7699	Tarımda kontrolsüz sulamanın olması	3,741	Kırsal kalkınma desteklerinin varlığı	4,1024	Tarımsal ve hayvansal üretimde verimin düşük olması	3,5482
Orman genel müdürlüğünün yaptığı ceviz yetiştiriciliği	3,7458	Tarımda sulamanın yetersiz olması	3,6928	Doğal gıda tüketiminin varlığı	3,7169	Tarımda ücretsiz aile işçiliği ve sosyal güvenlik sorunu	3,5964
Bağ alanlarının olması	3,5651	Nadasa bırakmanın yaygın olması	3,6084	Avşar barajı (KOP kapsamında) sulama amacıyla inşa edilmesi	3,6807		

Çizelge 4.14.'ün devamı

1500 rakım üstü alanlarda son turfanda meyve ve sebzeçiliğın kontrollü olarak geliştirilmesi	3,5651	Açık süt pazarlaması mevcut	3,5241	Organik tarıma elverişli bir toprak yapısının bulunması	3,6205		
Yumurta tavukçuluğunun artması	3,5530	Tarımsal üretim planlarının yetersizliği	3,5843				
Avşar keçi peyniri üretimi	3,5048						

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ilçede çobanların, dağlık alanlara ve meralara hayvanları günlük sabah saatlerinde olatmaya götürüp akşam geri getirmesi şeklinde yapılmaktadır. Hayvanların et ve süt kalitesi oldukça yüksektir. Bu nedenle gerek et ihtiyacının giderilmesi, gerekse adaklık ve kurbanlık hayvanların temininde büyük ölçüde katkı sağlamaktadır. İlçede büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar genelde yerli ırktan oluşmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğünün yaptığı ceviz yetiştiriciliği, bölgede taşlık ve engebeli yerlerde ceviz fidanı dikilerek buralarda yetiştiriciliğe başlanmıştır. Taraçalama yöntemiyle yamaç araziler düzlenmiş ve ceviz fidanları ekilmiştir. Fidan cinsi olarak kaman cevizi gibi cinsler tercih edilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü sayesinde dar gelirli ailelerin fidan sahibi olması ve üretime teşvik edilmesi sağlanmıştır.

İklim koşullarının uygun olması nedeniyle ilçenin pek çok yerinde üzüm yetiştiriciliği yapılmaktadır. Küçük parçalı tarım alanları olması nedeniyle üzüm küçük bahçe alanlarında üretilmekte ve evlerin üst kısmında kurumaya bırakılır, paketlenerek tüketime hazır hale getirilir. Yetiştirilen üzümler organik yapıda ve besin değeri oldukça yaygın olarak yapılmaktadır.

İlçede 1500 rakım üstü alanlarda son turfanda meyve ve sebzeçiliğın kontrollü olarak geliştirilmesi, yapılan en büyük tarımsal faaliyetlerdendir. Bu rakım ve üstünde tarım yapılması, hava koşullarının soğuk olmasından dolayı ürünlerin daha geç çiçek açmasına ve uzun sürede meyve oluşumunu sağlamasına yol açmaktadır. Ürünlerin geç

yetişmesi ile birlikte pek çok il ve ilçede meyve ve sebze sezonu bitmişken ve üretim durmuşken burada yeni hasada başlanmaktadır. Ürünün piyasada az bulunması ile fiyatlar artmakta ve yüksek fiyatlardan yetiştirilen tarım ürünlerinin alıcı bulmasını sağlamaktadır. Turfanda yapılan üretim ile gelir seviyesi artarak insanlara gelir kaynağı sağlamaktadır.

Yumurta tavukçuluğunun artması; yumurta üretiminin de artmasını sağlamış ve yöresel pazarlarda, marketlerde, bakkallarda yumurta satışı olanaklarını arttırmıştır. Evlerde aile geçimi için beslenen tavuklar zamanla sayısının artması ile ticari amaç için yatkın hale gelmiş ve pazarlanmaya başlanmıştır. Organik olarak yetiştirilen ve son yasa ile kanunlaşan üç numaraya sahip serbest dolaşan ve organik beslenen tavuklardan elde edilen yumurtalar pek çok insan tarafından tercih edilmekte ve insan beslenmesinde en önemli protein olarak kullanılmaktadır. Küçük ölçekli çiftliklerden elde edilen yumurtaların, doğal çevre koşullarından yararlanarak beslenmesi, girdi fiyatlarında düşük olmasını sağlamaktadır. Verim, geçen süreler temel alındığında giderek artmakta ve ekonomik kazanç sağlamaktadır.

Avşar keçi peyniri üretimi, Taşkent İlçesine bağlı Avşar Kasabası'nda yapılmaktadır. Kıl keçilerinden elde edilen sütler, keçi derisinden yapılan tulumların içine peynir yapılarak konulmaktadır. Önceleri peynir mağaralarda saklanmakta iken günümüzde soğuk hava depolarında saklanmaktadır. Üretimi gerçekleştirilen peynirler depolarda saklanarak pazarlanması yapılır. Organik olarak üretilen keçi peynirleri oldukça talep görmektedir. İç piyasada alıcılara satılarak bölge insanı için geçim kaynağı oluşturmaktadır. Elde edilen gelir aile bütçesinin eksiklerinin giderilmesinde kullanılmaktadır.

Tarım işletmelerinde toplam parça sayısının çok olması tarımsal sulamayı da etkilemekte, buna bağlı olarak sulama sistemleri ilçede gelişmemektedir. İlçede kontrolsüz sulama faaliyetleri yürütülmektedir. Damla sulama sistemleri gelişme aşamasında olduğu için salma sulama, karık sulama, göllendirme yöntemleri kullanılmaktadır. Bölgede sulama derin kuyular vasıtasıyla yapılmaktadır. Buna bağlı olarak yaz aylarında su seviyesinde azalmalar meydana gelmektedir.

İlçede tarım alanları küçük ve parçalı olmasından dolayı sulama olanakları da fazla gelişmemiştir. Su, bahçe sahiplerinin arazisi içerisinde bulunan doğal su kaynaklarının önü küçük havuz yapılarak, burada biriken su ile sulanmaktadır. Ya da su kuyusu açılarak kuyudan çıkan su ile sulama gerçekleştirilmektedir. Bu su ile yapılan sulamada yaz aylarında yer altı sularında azalma meydana gelmekte, bazı yerlerde ise kurumaktadır. Böylece bitkiler su ihtiyacını karşılayamamakta ve verim düşmektedir.

Bölgede tek ürün yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmakla birlikte çiftçiler arazilerini nadasa bırakmaktadırlar. Bunun sebepleri arasında, üretimini yaptıkları bitkilerden istenilen ölçüde verim alamamak veya ürünü değiştirmek için tarım alanlarını dinlenmesi için nadasa bırakma yoluna gitmektedirler. Bunun sonucunda üretilen ürün çeşitliliği ve miktarı yıllara göre düşmekte ve azalma meydana gelmektedir.

Tarımsal üretimde sebze meyve için yapılan planlamalar genellikle ticari amaçlı olmamaktadır. Doğru planlama ile ticari amaca yönelmesi gerekmektedir. Meyvecilikte ise, yapılmaktadır. Her yıl aynı ağaçlardan ürün alınmaya çalışılmaktadır. Ağaçlar zaman içerisinde hastalanmakta ve verim seviyesi düşmektedir. Yetiştirilen ürünlerin değiştirilmesi ya da bakımının yapılması gerekmektedir. Planlama yapmayan çiftçiler bunun farkına varamamaktadırlar.

Mevcut bulunan yerli sığır ırkları ve küçükbaş keçi, koyun gibi hayvanlardan elde edilen süt, yoğurt, ayran, peynir, tereyağı gibi hayvansal ürünler, açık ortamda satılmaktadır. Hijyen koşullarının eksik olması üretilen sütün pazarlanmasında sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Maddi değerini de düşürmektedir.

Kırsal kalkınma desteklerinin varlığı, ilçenin tarım konusunda elde ettiği önemli fırsatlardandır. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İlçe Müdürlüğü tarafından, kırsal kalkınma destekleri projeler ile çiftçilere verilmektedir. İlçe bünyesinde mantar serası kurulmasına devlet %70 hibe desteği vermekte, geri kalan %30'u çiftçi karşılayarak yeni üretim kolları teşvik edilmektedir.

Doğal beslenme yani organik beslenme, sağlıklı yaşam açısından en önemli faktörlerden birisidir. Kırsal kesimde genel olarak daha uzun ve sağlıklı yaşam

sürülmesinin sebebi doğal gıda tüketiminin yaygın olarak yapılmasıdır. Organik ürünlerde tarım ilaçları, hormon, kimyasal maddeler bulunmaktadır. Taşkent İlçesi'nde bitkisel ürünler çok taze ve doğaldır. Hayvansal gıdalarda ise tavuklar mahallelerde serbest dolaşır, doğal beslenmektedirler. Bundan dolayı doğal yumurta ve et üretmektedirler. Keçi, koyun ve sığırlar otlaklarda doğal olarak beslenmekte ve taze ot ile beslenmektedirler. Bu da ürünlerin doğal olmasına ve insanların sağlıklı beslenmesine yardımcı olmaktadır.

Avşar'da yapılan barajda biriken suyla ilçe ve çevresinde bulunan akarsulardan biriken su kapasitesi ile tarımsal sulama amaçlı olarak Konya ovasının su ihtiyacını karşılayacaktır. Projenin temeli 14.10.2012'de atılmaya başlanmıştır. Temelden yüksekliği 127 m olan baraj, 386 milyon metreküp depolama hacmine sahiptir. Baraj ile 116 bin 660 dekar zirai alan modern sulama sistemine kavuşacaktır. Böylelikle 29 bin nüfusa içme suyu verilecektir. Projenin bitirilmesi ile ülke ekonomisine yılda 100 milyon 389 bin TL katkı sağlanacaktır (DSİ Genel Müdürlüğü Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı (erişim 29.04.2018)).

Tarımsal ilaç ve suni gübrenin çok düşük düzeylerde kullanılması, zararlı gıda ve antibiyotik türlerinin bulunmadığı ürünlerin yetiştirildiği Taşkent arazileri, organik tarıma elverişli bir toprak yapısına sahip olmasından dolayı; üstün kaliteli ve sağlıklı besinlerin üretilmesi ve tüketicilere ulaşmasına katkı sağlamaktadır. Organik olarak yetiştirilen meyveler, yurt dışına ihracat edilmektedir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İlçe Müdürlüğünün katkılarıyla İyi Tarım Uygulamaları da yapılmaktadır.

Tarımda ücretsiz aile işçiliği ve sosyal güvenlik haklarının yeterli düzeyde olmaması, hane halkı fertlerinin tarımda aktif olarak çalışmaları ve bunu resmi olarak kayıt altına almamaları ile ortaya çıkan olumsuz durumlar, tarım sektöründe karşılaşılan durumlardır. Hane halkında bulunan insanların birbirlerinin tarlasında imece usulü çalışarak ekonomik amaç düşünmeden faaliyet göstermeleri ile sisteme kayıtsız olarak çalışmaları ücretsiz aile işçiliğini ortaya çıkarmaktadır. İlçede tarımla uğraşan aileler bahçe yapma, meyve toplama, budama, hasat, toprak hazırlığı, ekim-dikim... vb. işlerinde birbirlerinden yardım almaktadırlar ve bu işlerde aile fertleri aktif olarak görev almaktadırlar. Bu yapılan işlemler sırasında hiç bir ücret almadan günlerce çalışılmakta ve sigorta yapılmamaktadır. Böylece tarımda ücretsiz aile işçiliği oluşmaktadır. Tarımda

aile fertlerinin çalışması sırasında bazen olumsuzluklar yaşanmakta ve kazalar meydana gelmektedir. Bu kazalar sigortasız olan bireylere ceplerinden ödemesi gereken ve karşılığında büyük miktarlarda borçlanmalara da yol açabilen bir sorun haline gelmektedir. Kazançların düşmesine ve işletmelerin gelişmesine olumsuz etki göstermektedir.

Tarımsal ve hayvansal üretimde verimin düşük olması, hayvanların ırk kalitelerinin düşük yerli ırkların daha yaygın olarak kullanılması, tarımda yeni teknoloji kullanım oranının düşük olması, yeni tarım tekniklerinin bilinmemesi, tarımsal planlamaların bilinçli olarak yapılmaması, tarımda ilaç ve gübre kullanımının yaygın olmaması etkilemektedir. Özellikle ilçede iklim ve doğal çevre koşullarından kaynaklanan olumsuzlukların ileri düzeyde olması bitkisel ve hayvansal üretim miktarlarını etkilemekte ve düşük üretim değerlerinin gerçekleşmesine yol açmaktadır. Bölgede sonbahar erken ve ilkbahar geç donlarının yıllar itibari ile görülmesi tarımsal verimin düşük olmasına neden olan etmenlerdendir bunun yanında kış aylarında kalınlığı 2 metreyi geçen kar yağışlarının olması tarımsal verim düzeylerini etkilemekte ve verimde düşümlere neden olmaktadır. Hayvanların iyi koşullarda bakılmaması, beslenmelerinin doğru ve yeterli ölçüde yapılmaması, hastalanmaları durumunda gerekli tedavi olanaklarının sağlanamaması et ve süt veriminde düşümlere yol açmaktadır.

4.2.7. Ticaret

Ticaret sektörü Taşkent ilçesinde yapılan faaliyetlerin başında gelen unsurlardan birisidir. Özellikle kiraz yetiştiriciliği yapılan bu bölgede ticaret faaliyeti yoğunluk kazanmaktadır. Ticaret faaliyetlerinin GZFT analizi aşağıda yer almaktadır.

Çizelge 4.15. İlçe ticaret durumu GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Fırsatlar	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
Balcılar kiraz alım yerinin yapılması	3,5289	Zanaatkârlığın varlığı	3,5964	Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı	3,8494
		İhraç edilebilen ürün varlığı	3,512	Üretilen tarımsal ürünlerin depolanamaması	3,7771
				Kiraz depolama olanaklarının yetersiz olması	3,6928

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Çizelge 4.15’de yer alan güçlü yönlerden en yüksek ortalama puana sahip 3,52 ile Balcılar kiraz alım yerinin yapılması çok önemli faktör olarak yer alır. Bunun yanında fırsatlarda en yüksek değeri zanaatkârlığın varlığı 3,59 ile ön plana çıkmıştır. Tehditlerde en önemli unsur 3,84 ile üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı yer almaktadır.

İlçeye bağlı Balcılar Kasabası’nda, kiraz alım yeri yapımına 02.12.2015’te başlanmış ve tamamlanmıştır. Kiraz alım merkezinin yapılmasıyla çiftçiler kirazlarını hemen satabilecek bir yer bulmuş oldular. Toplanan kirazların bozulmadan ve hızlı bir şekilde satışı gerçekleşmesi bakımından yapılan tesis büyük önem taşımaktadır. Kiraz yerinin yapılması ile daha yüksek fiyatlara kiraz satma olanağı bulunmuştur. Alıcı ve satıcı ortak bir yerde buluşturularak, pazar imkânı doğmuştur. Alıcılar toplu halde çok miktarda kiraz alarak, tırları doldurup hemen ihracata yönelik pazarlama işlemlerini gerçekleştirmiş olmaktadır. Bu bakımdan yapılan tesis bölge açısından büyük önem taşımaktadır.

Taşkent’te zanaatkârlık eski zamanlara dayanır. Yörenin ticaret yolları üzerinde yer alması nedeniyle ticaret faaliyetleri uzun yıllardır yapılmaktadır. Ayakkabıcılık taş evlerde yaşayan ve bu evlerin zemin katlarını atölye olarak kullanan ve günümüzde yok denecek kadar az ustası kalan bir ticari faaliyettir. Ayakkabılar tamamen el işçiliği ile yapılarak üretilmektedir. Başka zanaatkârlık dalı olan tekstil, semercilik gibi alanlarda ilçede mevcuttur. Eşek, at gibi binek hayvanlarının kullanımının azalmasıyla semercilik ticarethaneleri de kapanmaya yüz tutmuştur. İlçede bıçakçılık, yaygın olarak yapılan ve ününü yurt dışına kadar duyurmuş en önemli zanaatkârlıklardandır. Bıçaklar, üstün kalitede demirden ve ustalıktan meydana gelmektedir. İlçe genelinde, kasabalarda süt ürünleri üretim tesislerinin yapılması, sıcak havalardan korunma amaçlı meyve sebze saklamak için depoların yapılması, otellerin, balıkçılık tesislerinin artırılması bölgenin gelişmesine etki eden etmeleri göstermektedir. Tarım ve hayvancılık Taşkent ilçesinin geçim kaynağını oluşturmakla birlikte bazı köy ve kasabalarda arıcılık ve halıcılık yapılmaktadır.

İhraç edilebilen ürün olması ilçe açısından fırsat yaratmıştır. İhraç edilen tarım ürünlerinin başında kiraz gelmektedir. Bölgede üretimi yapılan kiraz ihracatta Türk kirazı adı verilen Napolyon kirazıdır. Meyveleri çeşitli büyüklükte ve ebattadır. Kırmızı

bordo renkleri vardır. Sert, sulu, tatlı bir meyvedir. Orta irilikte, tatlı, sert ve suludur. Taşkent İlçesi'nde 2014 yılında 7400 dekarlık alanda 2314 ton kiraz üretimi gerçekleşmiştir. İlçede ağaç başına kiraz verimi 15 kg olarak gerçekleşmiştir. Bu sayının az olmasının sebebi kiraz bahçelerinin genç ve bahçelerin ortalama yaşının 13 olmasıdır (Küçükçongar ve ark. 2015).

Çizelge 4.16. Türkiye, Konya ve Taşkent'te kiraz ağacı sayısı, üretimi ve verimi (Küçükçongar ve ark. 2015)

Veriler	Taşkent	Konya	Türkiye
Ekilen Alan(Dekar)	7.400	66.427	790.420
Üretim Miktarı(Ton)	2.314	51.207	445.556
Ağaç Başına Verim(Kg)	15	32	23
Meyve Veren Ağaç Sayısı	154.250	1.582.421	19.086.745
Meyve Vermeyen Ağaç Sayısı	65.600	470.450	7.232.161
Toplam Ağaç Sayısı	219.850	2.052.871	26.318.907

Çizelge 4. 16'da verilen Taşkent, Konya ve Türkiye karşılaştırmalarına bakacak olursak ekilen alan, üretim miktarı, ağaç başına verim, meyve veren ağaç sayısı, meyve vermeyen ağaç sayısı, gibi verilerden yola çıkarak ilçede yapılan üretim faaliyetlerinin Konya ve Türkiye ortalamalarının altında rakamlarla yer aldığını görmekteyiz.

İhraç edilen ürünlerden diğerleri ise tarım dışı ürünlerdir. Bunların başında yörede el yapımı olarak üretilen bıçaklardır. Bir diğer ürün ise eşek semeridir. Bu ürünler uzun yıllardır üretilmekte ve dış ülkelere ihracatı yapılmaktadır.

Üretilen ürünlerin pazarlama sıkıntısı ilçede görülen sıkıntılardan biridir. Bölge halkı genellikle meyvecilikle uğraştığı için, turfanda meyve ihracatı yapılmaktadır. Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlanmasında fiyat sorunu meydana gelmektedir. Aracılar düşük fiyatta ürünü satın almaktadırlar. Ürünün olgunlaşma zamanını ayarlayamayan üreticiler, bazen tüccarların bölgeyi terk etmesinden sonra elinde ürünlerin kalmasıyla zarara uğramaktadırlar. Pazarlamada alıcı konumunda olan tüccarların sayısı yeterli değildir. Az olduğu için çiftçi başka yere götürüp satamıyor ve fiyatlar istenilen seviyelerin altında olabilmektedir. Ulaşım sıkıntısı ve pazara uzaklık, ürünlerde pazarlamayı dar boğaza sokmaktadır.

Üretilen tarımsal ürünlerin depolanamaması ilçede en çok yaşanan tarımsal pazarlama sorunudur. Ürünlerin tazeliğini koruyabilmesi ve pazara ulaştırılabilmesi için soğuk hava tesislerinin kurulması ve sayısının artırılması gerekmektedir. Soğuk hava depolarının olmaması, bölgeye soğutuculu tırların gelmesine neden olmaktadır. Bu tırlara sahip olan alıcılarda fiyatları düşük seviyelerde tutmaktadır. İklimlendirme koşullarının uygun olduğu tesislerin bölgeye kurulması ve mevcut olan bir kaç tesisin sayısının artırılması gerekmektedir.

Kiraz depolama imkânlarının yetersiz olması kiraz alım satımında üreticilerin karşılarına pazarlama tehdidi olarak çıkmaktadır. Soğuk hava deposunun olmaması meyvelerin çabuk bozulmasına neden olmakta ve düşük fiyatlara gitmesine neden olmaktadır. Bölgede kiraz taze olarak pazarlanmakta, kurutma işlemi yapılamamaktadır. Bu durumda soğuk hava deposuna ihtiyacı arttırmaktadır. Mevcut olan bir kaç depo ise bölgenin ihtiyacını karşılayamamaktadır.

4.2.8. Turizm potansiyeli

Turizm ülke genelinde yapılan faaliyetlerin başında gelmektedir. İlçede bulunan turizm amaçlı işletmeler ve ilçenin mevcut koşullarının turizm sektörüne elverişli bir yer olması bakımından turizm faaliyetlerinde Taşkent ilçesinin üzerinde durulması ve yapılan çalışmaların ilerletilmesi, büyütülmesi gerekmektedir.

Çizelge 4.17'ye bakıldığında güçlü yönler bakımından mevcut durum derecesinde ortalama puanı en yüksek olan ve çok önemli dereceye sahip olan etmen turizm amaçlı kible kayası yaz evleri yapımı çalışması 3,87 puan ile en üst seviyede yer almaktadır. Bunu zayıf yönlerden büyük alışveriş merkezlerinin olmaması unsuru 3,54 puan ile takip etmektedir. Fırsatlar bakımından en yüksek puan derecesine sahip olan etmen 3,98 puan ile Taşkent evleri Çibi köprüsü, Emirler pınarı, Uzun şeyh cami ve türbesi, Sazak köyü köprüsü, Sultan suyu, Erenler yürüyüş alanı, Kible kayası seyir yeri, Çetmi şelalesi gibi turistik yerlerin mevcudiyeti faktörleri yer almaktadır. Tehditler bakımından 3,63 puan ile turizm açısından kalınacak yerlerin azlığı maddesi yer almaktadır.

Çizelge 4.17. İlçe turizm potansiyelinin GZFT Analizi

Güçlü Yönler	MDD (OP)*	Zayıf Yönler	MDD (OP)*	Fırsatlar	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
Turizm amaçlı kible kayası yaz evleri yapımı çalışması	3,8783	Büyük alışveriş merkezlerini n olmaması	3,5482	Taşkent evleri, Çibi köprüsü, Emirler pınarı, Uzun Şeyh cami, Uzun Şeyh türbesi, Sazak köyü köprüsü, Sultan suyu, Erenler yürüyüş alanı, Kible kayası seyir yeri, Çetmi şalesi gibi turistik yerlerin mevcudiyeti	3,9819	Turizm açısından kalınacak yerlerin azlığı	3,6325
Yayla turizmüne uygun olması	3,7819			Yayla turizmüne uygun olması	3,8373		
Kayalıklı bir yapı ile güzel bir manzaraya sahip olması	3,7337			Akdeniz sahiline yakın olması	3,7771		
Kırsal turizm potansiyelin varlığı	3,6494			Yayla turizm potansiyelinin olması	3,7651		
Turizm ve kiraz festivalinin yapılması	3,6012			Dağ turizm potansiyelinin olması	3,6687		
Tarihi Taşkent evlerinin varlığı	3,5169			Kış turizmi için uygun bir alanda olması	3,6566		
				Kayalıklı bir yapıya sahip olması dağcılık faaliyeti açısından turizme katkı sağlaması	3,6446		
				Turizme uygun olarak istihdam potansiyelinin olması	3,5723		

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

İlçe güçlü yönlerin devamında turizm amaçlı Kible Kayası yaz Evlerinin Yapımı çalışması gelmektedir. İçerisinde yatak odası, banyo, tuvalet, oturma alanı, teras gibi bölümleri barındıran bu evler turizm amaçlı bölge için çok önemlidir. Kaya üzerinde bol miktarda karaçam ağaçları bulunmaktadır. Nesli koruma altına alınan nadir türlerdendir. Ayrıca kaya üzerinde mangal yapma alanları, yürüyüş ve tırmanma parkurları bulunmaktadır. En önemli özelliklerinden birisi ise muhteşem yükseklikteki manzarası ile insanları büyülemektedir. Yaz aylarında sıcaklardan bulan insanlar serinlemek için

kayanın bulunduğu bölgeye gelirler ve keyifli vakit geçirirler. Kayanın, ilçe turizm potansiyelinin artırılmasıyla ilçe kalkınmasının sürekliliğini sağlaması planlanmaktadır.

Taşkent İlçesi'nin yüksek rakıma sahip olması bölgenin yayla olmasına neden olmuştur. İklim ve doğal çevrenin uygun olmasıyla Taşkent; yayla, dağ ve kış turizmine uygundur. Yayla turizmi bölgeye yörük halkı çekerek, onları cezp etmiştir. Antalya ve Mersin bölgelerinde yaşayan yörükler, hayvancılık faaliyetlerini sürdürmek için yaz mevsiminde Taşkent İlçesine gelmektedirler. Kıl keçisi, deve ve arıcılık faaliyetlerini ilçede devam ettirmektedirler. Turizmin gelişmesi amacıyla Konya Büyükşehir Belediyesi tarafından üç yıldızlı otel restore edilerek dört yıldızlı otel haline getirilmiştir. Taşkent İlçesi'nde önemli folklor oyunları oynanmakta ve türküler söylenmektedir. Maniler ve ağıtlar söylenmektedir. Yörenin kendine has konuşma biçimi vardır. Her yıl düzenli olarak kiraz festivalleri, şenlikler yapılmakta ve pek çok insanı bölgeye çekmektedir. Diğer kasaba ve köylerde de ara ara festivaller yayla şenlikleri yapılmaktadır.

İlçenin kayalıklı bir yapı ile güzel bir manzaraya sahip olması; bölgenin çekiciliğini arttıran doğal güzellikleri arasındadır. Bölgede bulunan Kible Kayası şehrin tam karşısında yer alan büyük bir kayalıktır. Bu kayalıklı yapının üzerinden bakıldığında güzel manzara gözlerinizin önüne gelmektedir. Bu kayalıkların üzerine tatil ve doğa sporları yapanların gelip kalabilmeleri için Kible Kayası kamp alanı yapılmaktadır. Yazlık evler yapılarak barınma olanağı sağlanacak ve gelen ziyaretçilerin, doğal güzellikleri görmesi sağlanacaktır. İlçe merkezinde bulunan bir diğer kayalıklı yapı Erenler Tepesi'dir. Mantar toplayıcılarının ve manzara severlerin gözde mekânı olan tepe, ilçenin zirvesinde bulunmakta ve ziyaretçilerine Taşkent'i seyrettirmektedir.

Kırsal turizm potansiyelinin varlığı; bölgeye yaz aylarında oldukça fazla ziyaretçinin gelip bölgeden yararlanmasını sağlamaktadır. İklim ve rakım gibi faktörler kırsal turizmde öncü faktörler olarak bölgede bulunmaktadır. Bölgeden çeşitli nedenlerle göç eden halk yaz aylarında ilçeye gelmektedirler. İklim gibi ziyaretçileri ilçeye çeken başka bir etmen de ilçe merkezinde bulunan Sultan Suyu'dur. Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat, Pirlerkondu'ya (Taşkent) gelir. Yalnız, yorgun ve terli olarak çeşmenin başına vardığında köy kızına rastlar. Kızdan su ister. Kız bir tas (helke)

suyu doldurur, biraz çam dalını kırar ve tasın içine atar sultana verir. Sultan çam dallarını görünce suyu döker ve tası geri verir. Kız yeniden dalları koyarak suyu doldurur ve sultana uzatır. Sultan sebebini sorduğunda “Sultanım, siz terlisiniz çam yapraklı su güzel kokar, siz suyu süzerek içtiğiniz için sizi hasta etmez.” der. Sultan “Adını bağışla” dediğinde, kız “Adım bir yiğide bağışlandı.” der. Sultan “Ben Selçuklu Sultanıyım, dile benden ne dilerse” dediğinde, kız “Dokuduğumuz bezlerden vergi alınmasın.” der. Sultan “Güzelleriniz farımasın, çamlarınız kurumasin, sularınız ılımasın, bezlerinizden vergi alınmasın” duasıyla birlikte fermanını da verir. Bu hikâye ile ilçeye birçok ziyaretçi uğramakta Sultan Suyu Çeşmesi’nden su içmeden geçmemektedir.

Turizm ve kiraz festivalinin yapılması ile bölgeye canlılık gelmekte ve birçok etkinlik yapılmaktadır. Konser, yemek, mehteran, havai fişek gösterisi, yöresel folklor gösterisi, uluslararası fotoğraf yarışması, sergi (Taşkent fotoğrafları), gala (Taşkent Kültürü kitabı), tarım çalıştay, panel (Bölgeye Yön Veren Alimler) gibi pek çok etkinlik festival kapsamında yapılmaktadır. Kiraz yetiştiricileri en iyi ve en büyük kirazı yetiştirme yarışması ile kazananın belirlenmesi ve ödül verilmesi gibi yarışmalar yapılmaktadır. Her yıl yaz aylarında yapılan festivale pek çok sanatçı gelerek konserler de yer almaktadır. Festival kapsamında pek çok yöresel ürünler tanıtılmakta ve stantlarda satılmaktadır. Festival amaçlı bölgeye pek çok yerli turistler gelmektedir ve bölge kalkınmasına destek vermektedirler.

Tarihi Taşkent evlerinin varlığı, ilçeye otantik bir hava katmaktadır. Eski dönemlerde konargöçer halde bulunan Türkmenlerin bu bölgeye gelip yerleşmesiyle ilçe günümüz görüntüsüne kavuşmuştur. Yapılan evler genelde iki katlı, müstakil, taş evlerdir. Evlerin girişinde hayat denilen kısım yani avlu ve bu kısmın arka tarafında kalan odalarda hayvanlar için kalacak bölüm, saman saklamak için kullanılan bölüm ve odunluk gibi alanlar mevcuttur. Üst katta insanların yaşam alanı vardır. Burada salon, oturma odası, yatak odası, mutfak gibi bölümler mevcuttur. Evlerin duvarlarının kalınlığı bir metreyi bulur. Taş ve topraktan yapılan evlerde, çatı malzemesi olarak ağaç kütükler kullanılmaktadır. Çatı kısmı düz, dikdörtgen veya kare biçiminde toprakla kaplı düz, dam denilen yerden oluşur. Evler balkonlu olup, balkondan dama çıkma olanağı vardır. Yazları serin bir ortam yaratırken, kış aylarında ılıman olan evler sağlıklı

yaşam alanı sunmaktadır. Evlerin tarihi yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Evler dağlık araziden dolayı bir birlerine birleşik olarak inşa edilmiştir. Bu bakımdan tarihi değer taşımaktadır.

Taşkent'teki evlerin hemen hemen hepsi orijinalinde içten düz ahşap tavan, dıştan düz toprak dam iken, son yıllarda toprak damlar kırma çatıya çevrilmiştir. Ahşap tavanlar ya doğrudan duvara oturmakta ya da ahşap sütun ve direklerle desteklenmektedir. Tavanların bir kısmında ahşap kirişler olduğu gibi görünürken, bir kısmı alttan ahşap parçalarla ya da kontra-plakla kaplanmıştır.

Taşkent, Çibi Köprüsü yapım tarihi 18-19. yüzyıl olarak bilinmekle birlikte, Taşkent İlçesi'nde, Göksu Irmağı'nın kollarından olan Boğaz Deresi üzerinde kurulmuştur. Mimari özellikleri; yarım daire kemerli, tek gözlü köprü, dere yatağı üzerinde, doğu-batı doğrultusunda uzanan kâgir bir yapıdır. Köprü'nün tabliye uzunluğu 13,00 m. genişliği ise 2,88 metredir. Kemer kalınlığı 0,45 m. kemer açıklığı ise 7,70 metredir. Köprü, korkuluklarıyla birlikte moloz taştan inşa edilmiştir. Tabliye kısmı da moloz taş kaplıdır. Kemerde ise düzgün kesme taş malzemesi kullanılmıştır. Ayakların ikisi de ana kayaya oturmaktadır. Köprü'nün 0,40 m. yüksekliğinde ve 0,55 m. kalınlığındaki korkuluğunun bazı kısımları tahrip olmuştur. Yapı üzerinde herhangi bir süsleme işçiliği yoktur. Yapının inşa ve onarım kitabesi mevcut değildir. Tarihlendirme ve geçirdiği onarımlar ise, köprü'nün tarihi hakkında kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte, Selçuklular döneminden kaldığı belirtilmektedir. Ancak köprü 18-19. yüzyılda muhtemelen yenilenmiştir. Köprü korkuluklarının iç beton harçla sıvanmasından yakın zamanlarda bir onarım geçirdiği anlaşılmaktadır. Köprü yalnız insan ve hayvan geçişine uygun olup, araç trafiğinde kullanılmamaktadır. Hakkında koruma kararı yoktur. Karaman'daki Kışla, Bulancak Deresi Köprüsü'yle kemer formu bakımından, Hadim Korucu (18-19. yüzyıl) ve Taşkent Ilıcapınar Kasabası (18-19. yüzyıl) Köprüleri'yle de hem kemer formu bakımından hem de aynı yüzyıllarda inşa edilmiş olması bakımından benzerlik içindedir (www.taskent.bel.tr/haber/cibi-koprusunun-tarihi/erişim 22.04.2018).

Taşkent, Büyük (Uzun Şih) Camii ilçe merkezinde yer almaktadır. Caminin giriş kapısı ahşaptan çift kanatlı olarak yapılmıştır. Kapı kanatlarının üzerine çarkifelek motifini anımsatan geometrik desenler oluşturacak biçimde çitalar çakılıp işlenmiştir.

Kare biçimli panoların ortalarına kabartma biçimli açmış güller, dikdörtgen parçaların ortalarına da kabartma biçimli bitkisel motifler yerleştirilmiştir. 18-19.yüzyıla işaret eden kapı yıpranmaya başlamış bazı parçaları dökülmüştür. Kapının basık kemerli ayna kısmının iki köşesine kabartma bitkisel motifler yerleştirilmiştir. Caminin inşaat tarihi ile ilgili herhangi bir yazılı kaynak mevcut olmamakla birlikte, Yavuz Sultan Selim döneminde Uzun Şih isimli biri tarafından yaptırıldığına dair rivayetler bulunmaktadır. Taşkent Büyük (Uzun Şih) Camii; planı ve kalem işi süslemeleriyle 17-18. yüzyıllarda Osmanlılar döneminde Konya'nın ilçe ve köylerinde sıklıkla karşılaştığımız yapılara benzemektedir. Hadim ve Taşkent'te ise Aşağı Hadim Camii ve Sazak Köyü Cami'leriyle büyük benzerlik içindedir (Kara 2006).

Taşkent Sazak Köyü Köprüsü; Taşkent İlçesi'nin, Sazak Köyü'nde, Taşkent'e 8 km, Hadim'e 13 km. Mesafede, Akdeniz'e dökülen Gökdere ırmağı üstünde bulunmaktadır. Üçköprü ve Karahasan Köprüsü olarak ta bilinmektedir. Köprü, Sazak Köyü'ne ait bağlar ile Oduncu, Sarnıç ve Kecimen köylerine geçiş sağlamaktadır. Doğu-batı doğrultusunda akan dere üstünde, kuzey-güney doğrultusunda, kâgir yapı olarak inşa edilmiştir (Kesikler 1994).

Taşkent Emirler Pınarı; Taşkent İlçesi'nde, Şihlar Mahallesi'nde, Okul Sokak'ta büyük meşe ağacının az ilerisinde yer almaktadır. Kesme taştan yapılan çeşme, iki cepheli olarak inşa edilmiştir. Cepheler ters "L" şeklinde yerleştirilmiş olup, ikisi de bir duvara yaslanmaktadır. Cephelerden biri hafif sivri kemerli, diğeri teğet kemerlidir. Emirler Çeşmesi bölgede, iki cepheli çeşmelere tek örnektir. Yapının sivri kemerli kısmındaki kitabeden, Ballar Çeşmesi'yle aynı tarihte yapıldığı anlaşılmaktadır. Hem aynı tarihte yapılmış olmaları hem de görünür özellikleri bu iki çeşmenin aynı usta tarafından yapılmış olabileceğini düşündürür. Diğer cephenin farklı bir kemer formunda olması yapıya sonradan eklendiği izlenimini vermektedir (Çobancı 1995).

Türk mimarisinde suya ve sudan yapılan yapılara büyük önem verildiği bilinmektedir. Taşkent dağlık ve suyun bol olduğu bir merkezdir. Taşkent Sultan Suyu Çeşmesi; ilçe merkezinde bulunmaktadır. Alâeddin Keykûbad'ın Antalya fethi sırasında yol güzergâhındaki Taşkent (Piri Kondu)'e uğradığı ve suyunu çok beğendiği için buraya bir çeşme yapılmasını emrettiği belirtilmektedir. Sultan Alâeddin'eizafeten

çeşmeye Sultan Çeşmesi denilmiştir. Çeşmenin suyu doğal kaynak suyu olup, ilçeye iki saat uzaklıktaki bir mevkiden gelmektedir (Ertan ve ark. 1974).

Taşkent ve çevresi, antik dönemlerden beri kullanılan bir yerleşim yeri olup, Selçuklular döneminde Konya'yla birlikte Türk hâkimiyetine girmiştir. Ancak oldukça eski bir tarihi geçmişe sahip olan bu yerleşim yerinin, Osmanlılardan günümüze kadar gerçekleştirilen inşa faaliyetleri içerisinde camiler, türbeler, çeşmeler ve köprüler yer almaktadır. Bu yapıların bir kısmı korunarak günümüze ulaşmayı başarırken, bir kısmı orijinalliğini yitirmiştir. Özellikle camiler 20. yüzyılın ikinci yarısında yıkılıp yeniden yapılmaya başlamıştır. Bunlardan bazıları orijinaline sadık kalınarak yenilenmiş, bazıları ise tamamen modern mimariye uygun olarak inşası gerçekleştirilmiştir.

Bir vadi içerisinde dışa kapalı olarak kurulan bu ilçe ve köylerindeki eserlerin çoğunun Osmanlı dönemine ait olup, bu dönemin taşradaki plan, mimari ve süsleme özelliklerini yansıtmaktadır.

Alış veriş merkezi olarak, bölgede sadece bakkal ve marketler bulunmaktadır. Büyük alışveriş merkezlerinin olmaması bölge halkı için olumsuz yön yaratmaktadır. Halkın ihtiyaçlarına karşılık verecek giyim, aksesuar, ayakkabı, yiyecek ve içecek gibi bölümleri içerisinde barındıran büyük alışveriş merkezlerine bölgenin ihtiyacı vardır. İlçede bulunmadığı için birçok kişi ya komşu ilçelere ya da il merkezine alışveriş yapmaya gitmektedirler.

Yaylaların yüksek rakımlarda olması, yeşillikli doğal güzellikleri olması, yaz aylarında turizm faaliyetleri açısından talep yeri olarak görülmektedir. Yaylalardaki taş evler, tarihi doku ziyaretçileri cezp etmektedir. Aynı zamanda yaylalar çadır kurarak konaklamaya da uygundur. Yaylaların, yazın sıcak aylarda serin olmasının yanı sıra ziyaretçileri çeken diğer unsurları da soğuk suları ve güzel manzarasıdır.

Taşkent İlçesi Akdeniz sahil şeridinde yer alan Antalya'nın Alanya ilçesi'ne 90 km kadar uzaklıkta olmasıyla avantaj sağlamaktadır. Taşkent-Alanya yolunun engebeli, dar ve dağlık, uçurum olmasından dolayı, ulaşım süresi üç saati bulmasına rağmen, bölgede yapımı devam eden tüneller sayesinde bir saat gibi kısa sürede Akdeniz sahiline ulaşım kolaylaşmış olacaktır. Akdeniz sahiline yakın olmasının bir diğer avantajı da

kısmen Akdeniz, kısmen de Karasal iklimin birlikte görülmesidir. Akdeniz sahil şeridinde yakın olması, bölgeyi tatilcilerin sık sık kullanmasına ve geçiş noktası haline gelmesine neden olmuştur.

Sahip olduğu iklimsel özellikler, kırsal ögelerin ağırlık kazandığı geleneksel yaşam biçimi, dağcılık, tırmanış, at ve eşek ile gezilebilecek yerler, dağ yürüyüşü, yamaç paraşütü yapılabilecek yerlerin olması, doğal güzelliklere flora ve fauna olması, arazi araçları ile safari yapılabilecek bölgelerin olması Taşkent'i yayla turizmi açısından potansiyeli yüksek yerlerden biridir. Yayla turizmi potansiyeli ile kırsal kesimde yaşayan halkın turizm gelirlerinden pay almasının sağlanmış olması amaçlanabilir. Yayla turizmi merkezlerinin oluşturulmasında öge haline getirilebilir. Yaylalarda yüksek rakımdan dolayı kış koşullarındaki kar kalınlığı yaz aylarında bazı yüksek yaylalarda mevcut olması kış sporlarının yaz aylarında da yapılabilme imkânını sağlamaktadır. Uygun desteklerin sağlanması ile bu tesislerin yapılması bölgeye büyük avantaj sağlayacaktır.

Taşkent'in dağları farklı yüksekliklerde, zengin av ve yaban hayatı olan, flora ve faunası çeşitlilik gösteren kış turizmi ve dağ yürüyüşü için dağcılık sporu tutkunları için cazibe merkezi halindedir. Taşkent dağları Orta Toroslarda, Taşeli Platosunda, Göksu Vadisi Kanyonları olan yerleşim yeridir. Ayrıca dağlarda doğa yürüyüşü, kamplı etkinlik, sportif tırmanış, kaya tırmanışı gibi etkinliklerin yapılması bakımından oldukça müsait yerlere sahiptir.

Bir alternatif turizm etkinliği olan kış turizmi için bu bölgede yer alan alanlar oldukça uygundur. Kış turizmi açısından bol kar yağışlı alan ve karın yerde kalma süresinin uzun olduğu eğimli bölgelerin bulunması kış turizmi açısından bölgeyi cazip hale getirmektedir. Kış turizminin bölgede geliştirilmesi ile elde edilecek kazanımlar arasında konaklama hizmetlerinin gelişmesidir. Böylece ulaşım, barınma, yeme içme gibi aktiviteleri yapan kuruluşlar kurulacak ve yaygınlaşacaktır. Bununla birlikte bölgede kış aylarında hareketlilik oranı artarak, bölgenin maddi kalkınmasına destek verecektir.

İlçenin kayalıklı bir yapıya sahip olması dağcılık faaliyeti açısından turizme katkı sağlamaktadır. Dağcılık denildiğinde yapılabilecek pek çok faaliyet vardır.

Yüksek irtifa dağcılığı, kış dağcılığı, kaya tırmanışları, dağ yürüyüşü ve doğa yürüyüşleri gibi etkinlikler dağcılık faaliyetleri arasında yer almaktadır. Çok yüksek irtifa dağcılığı hariç diğer dağ etkinlikleri kolaylıkla yapılabilmektedir. Bölgenin kayalıklı bir yapıya sahip olması bu bölgede bulunan kayaların girintili çıkıntılı ve çatlak olması vücut, el ve ayaklarla tutmak, sıkıştırmak, basmak suretiyle fiziksel güç harcayarak yükselip alçalma eğilimlerini yaparak, kaya tırmanışı gerçekleştirebilecek pek çok kayalık bölgeye sahiptir. Dağcılık faaliyetlerinin bölgede gelişmesi ile bu sporu yapan turistlerin bölgeye gelmesi ve buna bağlı olarak dağ evleri, sosyal tesisler, kamp ve dağcılık malzemesi satan iş yerlerinin varlığı ve kırsal kesimde ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

Turizme uygun olarak istihdam potansiyelinin olması turizm faaliyetlerini ilçede destekleyen unsurlardan birisidir. Emek yoğun istihdam sektörlerinden olan turizm hizmet sektöründe insan odaklı olarak iş potansiyeli yaratmakta ve insanlara geçim kaynağı yaratmaktadır. Bu bölgede yaşayan insanlarda turizm sektöründe faaliyet göstererek bölge kalkınmasına katkı sağlamaktadır. İlçede bulunan otel, pansiyon ve restoranlarda istihdam edilen kişiler ekonomik kalkınmaya katkı sağlayarak insanların refah düzeyinin artmasını sağlamaktadır. Bölgede kurulacak yeni turizm tesisleri ile istihdam yapısı artacak ve ekonomik anlamda büyüme gerçekleşecektir. Turizm bileşenlerinin oldukça uygun olması ilçenin bu faaliyetlere yatkınlığını göstermektedir. Bu durumda turizm sektörü gelişecek ve istihdam olanakları artacaktır.

Turizm açısından kalınacak yerlerin azlığı tehdit oluşturmaktadır. İlçede bulunan otel ve pansiyonun dışında kalınacak yerin olmaması turizm amaçlı bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin barınma imkânlarını kısıtlamaktadır. Buna bağlı olarak yapılan geziler günü birlik olmaktadır. Yeni yatırımlar yapılarak turizm amaçlı bölgeye gelen insanların barınma olanakları arttırılmalıdır. Turizm potansiyeli açısından zengin olan bölgeye yapılacak olan otel ve pansiyonlar bölgenin konaklama imkânlarını arttıracak ve turistik faaliyetler bu bölgede yoğunluk kazanacaktır. Yeni yapımına başlanmış olan kible kayası evlerinin biran önce bitirilip faaliyete açılması ile konaklama olanakları arttırılmış olacaktır. Yerleşim yerlerinin sık ve engebeli olması yeni konaklama yerlerinin yapılmasında maliyetli ve zor koşullar yaratmakta ve engellemektedir. İlçeye en yakın konaklama tesisi 13 km uzakta yer almaktadır. İlçede bulunan pansiyonun

yanında turizm amaçlı pansiyon ve işletmeler açılmalı ve barınma imkânları ve koşulları sağlanmalıdır.

4.2.9. İlçe yerleşim şekli

İlçenin yerleşim şekli genelde engebeli arazi koşulları etkili olduğu için dar alanlar içerisinde yer almaktadır. Eğim ve yükselti yüksek oradan bölgede hakimdir. 1500 rakım ve üstü yerleşim yerleri mevcuttur.

Çizelge 4.18. İlçe yerleşim şekli GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Zayıf Yön	MDD (OP)*	Tehditler	MDD (OP)*
108 dairelik TOKİ konut yapılmıştır	3,794	Konut yetersizliği	3,8855	Nüfusun yıllar itibariyle azalması	3,9096
		Dağınık ve parçalı yerleşme şeklinin olması	3,8373	Genç nüfusun azalması	3,8855
		Köylerin genelde sert topografya ve iklim koşullarında konumlanması	3,7410	İl merkezine uzak olması	3,6807
		Kayalık bir yer olması nedeniyle yerleşim yeri sıkıntısının çekilmesi	3,7289	İnşaat ve bina yapılacak alanın yetersiz olması	3,7530
		İnşaat, yapı vb. yapmak için yerin az olması	3,5361		

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Çizelge 4.18’de yer alan güçlü yönler içerisinde mevcut durum derecesinde en yüksek puan alan etmen 108 dairelik TOKİ konut yapımı çalışmasıdır. 3,79 gibi önem derecesinde puana sahiptir. Zayıf yönden en önemli etmen konut yetersizliği ile 3,88 puana sahiptir. Tehditlerden en önemli ve yüksek puan derecesinde 3,90 puan ile nüfusun yıllar itibariyle azalması yer almaktadır. Fırsat unsuru olarakta ilçe yerleşim şeklinde önemli puan derecesine sahip etmen çıkmamıştır.

TOKİ konutu yapılması, konut sorununa çözüm olmuştur. Bölgeye gelen memur ve öğrenciler için barınma olanağı artmıştır. Bölgede yaşayan halkın eski, harabeye dönüşmüş evlerden kurtulması sağlanmıştır. Yeni TOKİ yapılma planları düşünülmektedir. Böylece bölgenin konut ihtiyacı tamamen karşılanmış olacaktır.

İlçenin kayalık yapısından dolayı ve konut arsalarındaki hissedar sayılarını çok oluşu yeni konut yapımına engel oluşturmakta ve ilçe halkının ihtiyaçlarına karşılık verememektedir. Eski yapıların yenilenmesi için mirasta düzenlemeler ve hissedarlar arasında arabuluculuk faaliyetleri ile imarda düzenlemeye gidilmelidir.

Bölgenin yüksek, dağlık ve engebeli bir yapıya sahip olması; dağınık ve parçalı yerleşim şeklinin oluşmasına neden olmuştur. Mahalleler arasındaki mesafenin fazla engebeli olması ulaşımı ve yapılaşmayı olumsuz etkilemektedir. Acil durumlarda iklim ve çevre koşullarının da etkisiyle hizmetler gecikmeli olarak sağlanmaktadır.

Köylerin genelde sert topografya ve iklim koşullarında konumlanması toprakların taşlı yapıya sahip olmasına, tarım alanlarına ulaşımın araçla olmayıp eşek, at gibi binek hayvanlarıyla sağlanmasına sebep olmuştur. Bunun sonucunda tarım ürünlerinin bahçe ve tarlalardan hasat ve taşıma işlemlerini güçleştirmektedir. Traktör kullanma olanağının pek çok bölgede mümkün olmaması, traktörün yerini daha küçük boyutlarda olan pat pat ismi verilen motorlu araçların kullanılmasına yol açmıştır. Bu araçlarında sert ve taşlı arazide derin ve etkili toprak sürme işlemini yapmasına imkân vermemektedir. İklim koşulları çok sert geçmektedir. Bazı yıllar kuraklık, bazı yıllarda da soğuk havalar ürünleri olumsuz etkilemektedir. Sonbahar erken donları ve ilkbahar geç donları ürünlerde verimi olumsuz etkilemektedir.

Kayalıklı bir yer olması nedeniyle yerleşim yeri sıkıntısının çekilmesi bölgede en çok karşılaşılan sorundur. Taşlık alanların iş makineleri ile işlenip ev yapılması maliyetleri arttırmaktadır. Bazı yerlerde taşların boyutlarının büyük çapta olması, parçalanmasını engellemektedir. Yerleşim yerleri bu yüzden gelişmemekte ve küçük kalmaktadır. Derin vadi ve yarıklar ilçenin konut yapısını olumsuz etkilemektedir. Bunun yanında yamaç yapıya sahip olması toprak kaymalarına yol açmaktadır. Kayalıklı yapısından dolayı küçük gruplar halinde yerleşim şekli ortaya çıkmıştır.

Bölge arazisi taşlık ve engebeli olduğu için inşaat veya yeni yapıların yapılması zordur. Yer sorunu yıllardır süre gelen ve çare bulunamayan bir etmen olarak karşımıza çıkmaktadır. Yerleşim yerlerinin büyütülüp inşaat alanlarının açılması ve yapılaşmanın önünün açılması için teknolojik gelişmelerden yararlanılmalı ve çözüm önerileri bulunmalıdır.

Nüfusun yıllar itibariyle azalması bölge açısından tehdit oluşturmaktadır. Lise veya üniversite çağına gelmiş bireyler eğitimlerini başka il veya ilçelerde almayı tercih etmektedirler. Yaşlı halk ise belli bir zaman sonra çocuklarına yakın olmak ve sağlık koşullarının daha iyi olduğu büyük şehirlere göç etmektedirler. Orta yaş grubundakiler ise iş bulmak için tercihlerini büyükşehirlerden yana kullanmaktadırlar. Böylelikle bölge nüfusu giderek azalmaktadır.

Çizelge 4.19. İlçenin cinsiyete göre nüfus durumu (TÜİK Merkezi Dağıtım Sistemi 2018. Erişim, 22.04.2018)

Yıllar	Erkek	Kadın
2015	3.162	3.258
2016	3.121	3.178
2017	2.978	3.058

Çizelge 4.19’da yıllar itibariyle erkek ve bayan nüfus oranlarında düşüş yaşandığı görülmektedir. Erkek nüfusu 3 yıl içerisinde 184 kişi azalmıştır. Bayan nüfusu ise 200 kişi azalarak düşüş göstermiştir. Genç nüfusun azalması ailelerin çocuklarına daha iyi bir eğitim almalarını sağlamak için gerek kendileri çocuklarını alarak, gerekse çocuklarını başka illerdeki okullara göndermektedir. Dolayısıyla genç nüfus eğitim almak için ilçe dışına çıkmakta ve bölgede nüfus azalmaktadır. Genç yaş grubu bireyler eğitim dışında bazen de iş bulmak için ilçe dışına gitmektedirler. Bazı gençler ise mevsimlik olarak bölgeyi terk etmektedirler. Bahar aylarında ilçe dışına gidip kış aylarında geri dönmektedirler.

İlçede inşaat ve bina yapılacak alanların az olması, taşlık ve engebeli arazi koşullarından dolayı inşaat yapılacak alanı kısıtlamaktadır. Yeni inşaat ve bina yapabilmek için mevcut bölgede bulunan eski binaların yıkılarak yerlerine yenilerinin yapılması ya da taşlık alanların çalışma yapılarak temizlenmesi ve elverişli hale getirilmesi gerekmektedir. Mevcut eski binalar yüz yıl ve üzeri yaşlara sahip olması nedeniyle yıkımında problemler ortaya çıkmaktadır. Tarihi eser gözüyle bakılması ya da binanın çok sayıda mirasçıya sahip olmasından dolayı yıkılamamasıdır. Taşlık ve engebeli arazide bina yapımı maliyetleri arttırmaktadır ya da toprak kayması gibi tehditlerle karşı kalmasına sebep olmaktadır.

İl merkezine uzak olması bölgenin gelişmesinin önündeki engellerden biridir. Bölgede yıllardır ulaşım sorunu yüzünden ticaret, sağlık, turizm, inşaat, eğitim gibi faaliyetlerin hızlı ve zamanında yapılabilmesi için bu yol üzerinde bulunan dağlık taşlık alanların, virajların, eğim ve yükseltilerin uygun metot ve yöntemler kullanılarak şekillendirilmesi ve yol yapım çalışmalarının bitirilmesi gerekmektedir. Ulaşım faaliyetinin sekteye uğraması bölgenin kırsal kalkınması ve gelişmesi üzerinde son derece etkili olmaktadır. Yol yapım çalışmalarının maliyetli olması bu bölgede bulunan yolun yıllarca tek şerit halinde atıl bir vaziyette kalmasına yol açmıştır. Son yıllarda yaşanan teknolojik gelişmeler sayesinde ulaşım sektöründe gelişmeler yaşanmakta ve bu soruna kalıcı çözüm önerileri getirecektir.

4.2.10. Şehirleşme

Şehirleşme ilçe genelinde yerleşim olanaklarının kısıtlı olmasından dolayı yapılamamaktadır. İnşaat ve yapı alanlarının az olması, mevcut bölgedeki yer şekillerinin yerleşmeye uygun az olmaması ilçenin yerleşme olanaklarını büyük ölçüde kısıtlamaktadır. Şehirleşme alt yapısının yetersiz kalması da yerleşim yerlerinin yapılmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

Çizelge 4.20. İlçe şehirleşmesinin GZFT Analizi

Güçlü Yön	MDD (OP)*	Zayıf Yön	MDD (OP)*	Fırsatlar	MDD (OP)*
Ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması	3,9867	Diğer ilçelere uzak olması	3,8494	Konya ile Taşkent arasında köprü yol çalışmasının yapılması	4,1145
Belediyenin yaptığı çevre düzenleme çalışmaları	3,73373	Bazı köyler ve kasabalarda altyapı problemlerinin olması	3,5964	TOKİ yapımı	4,0422
Haberleşme altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması	3,5651	Konya il merkezine uzak olması	3,5602	İlçe genelinde içme suyu şebekesinin varlığı	4,0060
				Alanya Taşkent yolunun tünellerle kısaltılması	3,994
				Kanalizasyon şebekesinin büyük ölçüde tamamlanması	3,8133

Çizelge 4.20.'nin devamı

				Taşkent şehir meydan projesi yapım aşamasında olması	3,5482
--	--	--	--	--	--------

*MDD (OP): Mevcut Durum Derecesi (Ortalama Puan)

Çizelge 4.20'ye bakıldığında mevcut durum derecesinde çok önemli olarak ortalama puanı en yüksek olan ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması faktörü 3,98 ile en üst seviyede yer almaktadır. Diğer ilçelere uzak olması 3,84 puan ile zayıf yönlerden en yüksek puan seviyesinde yer almaktadır. Fırsatlarda ise mevcut durum derecesinde puan alan unsur Konya ile Taşkent arasına köprü yol yapım çalışması 4,11 puan ile değer bulmuştur. Şehirleşmede tehdit faktörü önem derecesinde yüksek puan derecesine sahip olamamıştır.

İlçenin GZFT analizinde en önemli güçlü yön ilçe ulaşım ağının yapılması yenilenmesi ilçeye birçok fırsatlar getireceği gibi, bu fırsatların doğru değerlendirilmesi ile ilçe kalkınmasında etkin rol üslenip, zaman ve maddi kazanç sağlar.

Belediyenin yaptığı çevre düzenleme çalışmaları ilçe genelinde yeniden yapılanma faaliyetleri oluşturmaktadır. Bu çevre düzenlemeleri yollara Arnavut taşı parke döşenmesi, çarşı alışveriş merkezinin yapılması, sanayi dükkânlarının yapılması, Sultan Suyu bölgesine kafe ve restoran açılması, bölgeye çocuk parkı... vb yerlerin yapılması gibi faaliyetleri kapsamaktadır. Belediye öncülüğünde yapılan bu çalışmalar ile ilçenin görünüşü değişmiş ve sosyal kültürel alanlar arttırılmıştır. Buna bağlı olarak istihdam ve iş olanakları arttırılmıştır.

Haberleşme altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması ilçe iletişim olanakları bakımından oldukça önemlidir. Elektrik ve telefon kablolarının yerin altına kazılarak gömülmesi daha kaliteli hizmet sağlanmasına olanak vermiştir. İlçede 3G teknolojisi kullanılırken, 4,5G teknolojisine geçilmiş ve görüntülü konuşma olanağı sağlanmıştır. Haberleşme sistemleri, baz istasyonu, trafo ve kullanılan araç gereç yenilenmiş ve

Arazinin dağlık yapıya sahip olmasından dolayı diğer ilçelere uzaklık sorunu aradaki bağlantıyı koparmaktadır. Sağlık hizmeti verecek personel azlığı ise en yakın zamanda giderilmelidir.

Bazı köyler ve kasabalarda altyapı problemlerinin olması, ilçe merkezine uzaklığın bir sonucudur. Yolların bozuk olması ve belediye'deki maddi yetersizlikler, köy ve kasabalara altyapı çalışmalarının ulaşmasını olumsuz etkilemektedir. Köy ve kasabalarda içme suyu, kanalizasyon gibi altyapı çalışmaları yetersizdir. Bu hizmetlerden yoksun olarak yaşayan halk, olumsuz olarak etkilenmektedir.

Konya il merkezi ile Taşkent ilçe merkezi arasındaki kara yolu mesafesi 140 km'dir. Bu mesafe 2,5 saat gibi bir sürede katedilmektedir. Yakın kıvrımlı ve dik yapısı, arazi koşullarının olumsuzluğu ulaşımı sınırlandırmaktadır. Merkeze olan mesafenin biraz daha uzun olmasına yol açan sebep, yolun tek şeritli olmasıdır.

Konya ile Taşkent arasına köprüyol çalışmasının yapılması o bölgede yaşayan halkın daha hızlı ve kısa sürede il merkezine ulaşmalarını kolaylaştıracaktır. Yapılacak köprü yol 1372 m uzunluğunda, biri 166 m olmak üzere sekiz orta ayaktan oluşacaktır. Yapımı bittiğinde Türkiye'nin en yüksek ayaklı köprüsü unvanına kavuşacaktır. Böylelikle Toroslar yeni bir gerdanlığa sahip olacak Konya-Taşkent arası bir saate inecek ve ulaşımı kolay ve hızlı hale gelmiş olacak.

TOKİ yapımı ilçede barınma ve yeni bina ihtiyacının bir kısmını karşılamıştır. Böylece bölgede yaşayan insanlar yeni ve temiz konutlara kavuşmuşlardır. 108 daireli TOKİ evleri inşa edilmiştir. Bölgede yaşayan memur ve öğrencilere de barınma imkânı artmıştır. Tekrar yeni TOKİ evleri yapılması için ön çalışma yapılmış ve halkın büyük oranda katılımı sağlanmıştır. Önümüzdeki yıllarda yapılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

İlçe genelinde içme suyu şebekesinin varlığı insanların temizlik ve içme suyunun karşılanmasında katkı sağlamaktadır. İçme suyu yüksek rakımda bulunan "Dere Başı" diye adlandırılan bölgeden ilçeye gelmektedir. Suyun kalitesi yüksek ve soğuktur. İlçe merkezinde kendi kendine dağın altında çıkan meşhur "Sultan Suyu" çeşmesi vardır. Selçuklu hükümdarı Sultan Alâeddin Keykubat'ında bu sudan içtiği

bilinmektedir. Sultan Suyu içme suyuna uygundur. Yazları soğuk, kışları ılık akan bir özelliğe sahip bir çeşmedir.

Alanya Taşkent yolunun tünellerle kısaltılması ulaşım açısından avantaj sağlamaktadır. İki ilçe arası mesafe 90 km iken tünellerin yapılmasıyla daha da kısalacaktır. Dağlık ve engebeli araziden dolayı ulaşım üç saatte sağlanmaktadır. Tüneller bittiğinde ulaşım bir saate inecektir. Bölgede “ Kuş Yuvası” diye bilinen uçurum bir vadi bulunmaktadır. Tüneller bitince buradan geçişler daha kolay ve hızlı bir şekilde sağlanacaktır.

Taşkent Belediyesi tarafından, merkez ve merkeze bağlı köy ve kasabalarda kanalizasyon şebekesinin yapım çalışmalarına başlanmış ve sona yaklaşmıştır. Bu çalışmalar tamamlandığında insanların sağlığına uygunluk koşullarında büyük ölçüde iyileştirmeler sağlanarak hastalıklara yakalanma olasılıkları minimuma indirilecektir. Köy ve kasabalarda yaşayan maddi durumu kötü olan bireylerin bu hizmetlere kavuşması bakımından bölgeye büyük avantaj ve katkı sağlamaktadır.

Taşkent şehir meydan projesi yapım aşamasında olması ticaret ve pazarlama sektörlerinin gelişmesini ve bölgenin kalkınmasını sağlayacak faaliyetlerden bazılarıdır. Şehir meydan projesinin tamamlanması ile bu bölgede çeşitli dallarda faaliyet gösteren dükkânlar, ticaret merkezleri gibi işletmeler açılacak ve burasının insanlar tarafından rağbet görmesine ve çekicilik unsurunun artmasını sağlayacaktır. Bu meydana alışveriş yapmaya gelen insanlar ekonomik canlılık sağlayarak ticaret yapılmasına ve insanların istedikleri ürünlere toplu bir yerde ve çeşitli seçenekler sunularak elde etmelerini sağlayacaktır. İlçede olmayan ve gerekli görülen insanların ihtiyaçlarını karşılayacak olan işletmeler açılacaktır. Bazı dükkânların tamamlanması ile yeni iş yerleri açılmaya başlanmıştır. Araç alım satım işleri için araç galerisi açılması gibi büyük çaplı sektöre sahip olan alışveriş marketler zinciri bir firma tarafından yeni bir market açılması gibi bunları ekleyebiliriz. Şehir meydan projesi çok yönlü ve birçok sektöre katkı sağlayan büyük bir proje olmaya aday statüdedir. Bu projenin üzerinde yoğunlaşarak tamamlanması ve yöre halkına katkı sağlayacak bir yer haline getirilmesi gerekmektedir.

4.2.11. GZFT çözümlenmesi

Güçlü, zayıf, fırsat ve tehdidin belirlenmesi amacıyla çözümlenmeye ihtiyaç vardır. Kaynağı bakımından ikiye ayrılır. İç etkenler ve dış etkenler. Etkisi bakımından da ikiye ayrılır olumlu ve olumsuz olmak üzere sıralanmıştır.

Çizelge 4.21’de mevcut durum derecesi > 3,5 puan alan en yüksek 5 madde verilmiştir. Detay bulgular için, tez içinde verilmiş olan ilgili çizelgelere bakılabilir.

Çizelge 4.21. Taşkent İlçesi GZFT çözümlenmesi

		Etkisi Bakımından			
		Olumlu		Olumsuz	
Kaynağı Bakımından	İç Etkenler	GÜÇLÜ YÖNLER (> 3.5 mevcut durum derecesi)		ZAYIF YÖNLER (> 3.5 mevcut durum derecesi)	
		Ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması	3.98	Tarımsal sanayi tesisinin az olması	4.04
		Turizm amaçlı kible kayası yaz evleri yapımı çalışması	3.87	Sanayi sektörünün azlığı	3.94
		Doğal su kaynaklarının varlığı	3.85	Konut yetersizliği	3.88
		Sağlık hizmetlerinin artırılması	3.83	Diğer ilçelere uzak olması	3.84
	Halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı	3.80	Sağlık hizmeti verecek personelin azlığı	3.83	
	Dış Etkenler	FIRSATLAR (> 3.5 mevcut durum derecesi)		TEHDİTLER (> 3.5 mevcut durum derecesi)	
		Sağlık açısından temiz bir havaya sahip olması	4.13	Nüfusun yıllar itibariyle azalması	3.90
		Konya ile Taşkent arasında köprü yol çalışmasının yapılması	4.11	Genç nüfusun azalması	3.88
		Kırsal kalkınma desteklerinin varlığı	4.10	Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı	3.84
TOKİ yapımı		4.04	Üretilen tarımsal ürünlerin depolanamaması	3.77	
İlçe genelinde içme suyu şebekesinin varlığı	4.00	İnşaat ve bina yapılacak alanın yetersiz olması	3.75		

Taşkent İlçesi GZFT çözümlenmesi sonucu öne çıkan bulgular Çizelge 4.21’de, bunlara ilişkin özet değerlendirmeler ise sırasıyla aşağıda belirtilmiştir.

a) Güçlü Yönler

- Taşkent İlçesi'nde ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması, ilçe açısından diğer tüm unsurlara göre mevcut durum derecesi olarak "çok güçlü" bir yön olarak değerlendirilmektedir. Bu yönünün korunması gerekmektedir.

- İlçede turizm amaçlı kible kayası yaz evleri yapımı çalışması mevcut durum derecesi çok önemli yön olarak benzer duruma sahiptir.

- Mevcut durum derecesi çok önemli olarak gördüğümüz doğal su kaynaklarının varlığı, sağlık hizmetlerinin artırılması, halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı gibi koşullarında korunması gerekmektedir.

b) Zayıf Yönler

- Taşkent İlçesi'nin mevcut durumu "çok zayıf" olduğu düşünülen konuların başında tarımsal sanayi tesisinin az olması gelmektedir. Önem sırası bakımından bu konu "çok önemli" olup ikinci sırada gelmektedir. Üzerinde durulması gereken konudur.

- Sanayi sektörünün azlığı çok zayıf olarak düşünülen ikinci yöndür. Mevcut koşullar ele alınarak üzerinde durulması gerekir.

- Konut yetersizliği, diğer ilçelere uzak olması, sağlık hizmeti verecek personelin azlığı en önemli zayıf yön çerçevesinde yer almaktadır.

c) Fırsatlar

- Fırsat alanı olarak sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması Taşkent ilçesi bakımından "çok önemli" görülen unsurların başında gelmektedir.

- Konya ile Taşkent arasında Türkiye'nin en uzun dünyanın ise ikinci en uzun ayaklı köprülü yolunun yapılması çok önemli fırsatlardan birisidir. Bu konu önemsenmeli ve uygun fırsatlar izlenerek değerlendirilmelidir.

- Kırsal kalkınma desteklerinin varlığı, TOKİ yapımı, ilçe genelinde içme suyu şebekesinin varlığı fırsat alanlarının başında gelen diğer unsurları oluşturmaktadır.

d) Tehditler

- Taşkent İlçesi'nin gelişmesini olumsuz etkilediği veya etkileyeceği düşünülen ve "çok önemli" olarak görülen tehdit unsuru nüfusun yıllar itibariyle azalması gelmektedir.

- Genç nüfusun azalması unsuru da birinci tehdidi izleyerek ikinci sırada yer almaktadır.

- Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı, depolanamaması, inşaat ve bina yapılacak alanın yetersiz olması çok önemli olarak görülen tehdit unsurlarını oluşturmaktadır.

5. SONUÇLAR

Konya İli Taşkent İlçesi'nde yapılan bu çalışmada GZFT analizi ile bölgenin sahip olduğu güçlü, zayıf, fırsat ve tehdit unsurlarının etkileri analiz edilmektedir. Güçlü yönlerden çok önemli olan ulaşım ağının yenilenmesi/yapılması unsuruna gerekli kaynak ve yatırım yapılmadığı zaman bu fırsata dönüşebilir. Turizm amaçlı Kible Kayası yaz evleri yapımı çalışması, doğal su kaynaklarının varlığı, sağlık hizmetlerinin arttırılması, halk eğitimin düzenlediği kursların varlığı gibi çok önemli değere sahip unsurlara gerekli özen ve zaman ayrılmadığı takdirde bu unsurların fırsata dönüşme olasılığı artmaktadır. Tarımsal sanayi tesisinin az olması çok önemli değere sahip bir unsur oluşturmaktadır. Tarımsal sanayi tesislerinin yapımına yoğunlaşılması bu maddenin zayıf yönden tehdiye doğru ilerlemesine sebep olmaktadır. Sanayi sektörünün azlığı, konut yetersizliği, diğer ilçelere uzak olması, sağlık hizmeti verecek personelinin azlığı gibi çok önemli durum derecesine sahip unsurların, zaman içerisinde gerekli koşulların sağlanmaması yönünü tehditte çevirmektedir.

Taşkent evleri Çibi Köprüsü, Emirler Pınarı, Uzun Şeyh Cami ve Türbesi, Sazak Köyü Köprüsü, Sultan Suyu, Erenler Yürüyüş Alanı, Kible Kayası Seyir Yeri, Çetmi Şelalesi gibi turistik yerlerin mevcudiyeti; günümüzde var olan Taşkent Turizm ve Kiraz Festivali kapsamında tanıtımına önem verilmesi, ilçeye gelen yerli ve yabancı turistlerin bilgilendirilmesi bu fırsatın sürdürülebilir olmasına neden olacaktır. Böylelikle unutulmaya yüz tutan ilçe değerleri, ilçe kalkınmasında önemli bir paya sahip olacaktır. Sağlık açısından temiz bir havaya sahip olunması ve çam, ladin, katran, meşe ağaçları bulunması bölgenin bol oksijeni ve halkın yaşamları boyunca sağlıklı hayat standartları sürmesini sağlamaktadır. Nesli tükenen bitkilerin koruma altına alınması sağlanmalıdır. Halk bu konuda bilinçlendirilmelidir. Ağaç dikimine yoğunluk verilmelidir. Konya ile Taşkent arasına köprü yol çalışmasının yapılması, Alanya Taşkent yolunun tünellerle kısaltılması bölgenin ulaşım ağı fırsatlarını arttırmaktadır. İnsanlara zaman ve ekonomik bakımdan katkı sağlamaktadır.

Nüfusun yıllar itibariyle azalması ve genç nüfusun azalması ilçeyi tehdit eden olumsuz durumlardandır. Taşkent çarşı projesi ve Taşkent sanayi tesisi gibi çalışmaların desteklenmesi ve nüfusun buralarda istihdam edilmesi ile göçün önüne bir nebze geçilmiş olacaktır. Daha fazla iş sahalarının kurulması desteklenerek ve teşvik edilerek

genç nüfusun göç verilmesi engellenecek ve biraz da olsa ilçe göç alacaktır. Üretilen tarımsal ürünlerin pazarlama sıkıntısı ve depolanamaması, kiraz depolama olanaklarının yetersiz olması ilçede tehdit oluştururken; ilçeye en yakın pazar olan Konya ve Alanya bölgelerinden gelen tüccarların sayıları arttırılmalı ve tarımsal ürünlerin alım koşulları iyileştirilmelidir.

Araştırma bölgesinde tarımsal arazilerin parçalı ve küçük olmasından dolayı miras paylaşımında, üretilen ürün çeşitliliğinde ve verimde sorunlara yol açmaktadır. Dağlık ve engebeli, rakımın yüksek olduğu bir bölge olmasından dolayı tarımsal verim ve kalitesinde sorunlar oluşmakta, yerleşim yerleri küçük bir alanda yapılmakta ve yeni yerleşim alanları oluşturulamamaktadır.

İlçenin Toros dağları üzerinde yüksek rakımlı bir yerde olmasından dolayı turfanda meyve ve sebze üretim potansiyeli oldukça yüksektir. Yayla özelliklerinin mevcut olmasıyla turistik bir yer konumundadır. Yerli turistler tarafından sıklıkla ziyaret edilmektedir. Organik tarım uygulandığından bölgede yetiştirilen ürünler oldukça sağlıklıdır. Kiraz üretim potansiyeli olduğundan yaz aylarının sonlarında yetişen ürünler yüksek fiyattan alıcı bularak ihracatı yapılmaktadır. Toros dağlarının zirvesinde doğal güzellikleri olan, çeşitli endemik ağaçların ve bitkilerin bulunduğu bir bölgede yer almaktadır.

İlçe şehirleşmesinde dağlık ve engebeli arazi koşullarının olmasından dolayı ulaşım sorunları yaşanmaktadır. Bazı köy ve kasabalara ulaşımında sorunları yaşanmaktadır. Yeni yapılan yollarda bulunan köprü yol, tünel gibi geçiş kolaylığı sağlayan şekillerle ulaşım sorunları çözülmeye çalışılmaktadır. Mesafeler kısaltmakta buna bağlı olarak hız ve zaman kazanılmakta ve ekonomik kazanımlar elde edilmektedir. Konya ile Taşkent arasına yapımına başlanılan köprülü yol çalışması ile ulaşım olanakları artacaktır.

İlçe yerleşim şekli bakımından inşaat, yapı vb yapmak için yerin az olması bu yeni yapıların yapımında güçlükler çıkarmaktadır. Sanayileşme faaliyetleri yapılamamaktadır. Büyük alışveriş yerleri yapılamamaktadır. Bunların yapılabilmesi için mevcut yerleşim yerleri içerisinde atıl durumda olan arazi ve eski evler düzenleme

yapılarak yeni yerleşim yerleri yapılmalıdır. Yeni yapımına başlanan yerler desteklenmelidir. Dağınık ve parçalı yapısı yerleşim koşullarını daraltmaktadır.

Turizm açısından Taşkent evleri, Sultan Suyu, Çibi Köprüsü, Emiler Pınarı, Uzun Şeyh Cami, Uzun Şeyh Türbesi, Sazak Köyü Köprüsü, Erenler Yürüyüş Alanı, Kible Kayası Seyir Yeri, Çetmi Şelalesi vb tarihi ve turistik yerlerin mevcudiyeti bölgeyi tarihi ve turistik bir alan haline getirmektedir. Yıllar itibariyle gelen turist sayısı artarak bölgenin tanınır olmasına destek vermektedir. Bölgenin yayla turizmine uygun olması, kayalık bir yapıya sahip olması, Akdeniz sahiline yakın bir bölgede yer alması, kış turizmine uygun alanlara sahip olması bölgeye turizm açısından önemli bir yer konumuna getirmektedir.

Taşkent İlçesi'nin doğal kaynakları bakımından Çetmi Deresi, Boğaz Deresi Çayı, Çam Dibi Çayı, Kayapınar Deresi vb akarsuların olması bölgenin su kaynakları bakımından oldukça zengin bir yer olduğunu göstermektedir. Avşar barajının yapılmasıyla bölge su kaynağı bakımından daha da aktif hale gelecek ve içme ve sulama suyu kapasitesi arttırılmış olacaktır. İlçede doğal yapı genelde bozulmamış haldedir ve doğal güzelliklerini muhafaza etmektedir. Ormanlık alanları endemik türler ile kaplı, bitki örtüsü bakımından geniş yelpazeye sahip bir alanda yer almaktadır.

İlçede bulunan meslek yüksekokulu bölgede eğitim faaliyetlerinin yapılmasını, faydalı bölümlerin açılmasını, buna bağlı olarak öğrencilerin bu bölgeye gelmesine ve yeni yapılan yurtlarda kalmasına olanak sağlamaktadır. Bölgeye yapılan kyk yurdu ile öğrencilerin barınma imkânları arttırılmış olmaktadır. Eğitim seviyesi artarak bölge insanının okuma yazma oranı artarak bilinçli ve bilgili toplum oluşması desteklenmektedir. İlçede okuma yazma oranlarının artması sağlanmış olmaktadır. Halk eğitimin düzenlediği kurslar da eğitim seviyesinde artışlara imkân vermektedir.

Bölgeye yeni yapılan TOKİ sayesinde ilçede bulunan öğrencilere konut olanağı sağlanmış olmaktadır. İlçede yaşayan diğer memurlar açısından da konut sorununa çözüm bulunmuş olmaktadır. Her geçen gün konut sorunu azalmakta ve bölgede yaşayan insanların imkân ve olanakları artmaktadır.

Hastanenin kişiye yönelik (bağışıklama, erken tanı, beslenmenin düzeltilmesi, vb.) koruyucu hekimlik hizmetlerini vermesi insanların sağlıklı yaşama koşullarını arttırmaktadır. İlçede bulunan hastane yenilenmiş ve büyütülerek sağlık hizmetleri arttırılmıştır. Ayrıca ilçede yaşlılara yönelik evde bakım hizmetleri verilmektedir. Bölgenin sağlıklı yaşama elverişli bir ortamda olması, bol oksijen barındırması insan ömrünün uzun ve sağlıklı yaşam kalitesi gibi olanaklar sunmaktadır. Yetiştirilen ürünlerin doğal ve sağlıklı olması da insanların uzun ömürlü olmasına katkı sağlamaktadır.

Burada yaşayan gençler iş olanakları veya eğitim amacı ile ilçeden göç etmekte ve bölge nüfusu azalmaktadır. Yıllar itibari ile nüfusta azalmalar meydana gelmektedir. Bölgede yaşayan insanlar büyük şehirlere göç etmektedir. İnsanların çalışma alanı olarak kiraz yetiştiriciliği ön plandadır. Kiraz gibi meyvelerin üretimi yapılmakta ve ihracatı gerçekleşmektedir. Fakat bu ürünlerin depolanmasında sorunlarla karşılaşmaktadır. Yeni yapılan soğuk hava depolarının bitmesi ile bu sorunlar çözülecek ve pazarlama kapasitesi artacaktır. Böylece iş olanakları arttırılarak çözüm sağlanmış olacaktır. Tarımsal sanayi tesisi ve sanayi tesisi olanakları bakımından az olan bölge, gerekli yatırımların yapılması ile çözüme kavuşacaktır.

İlçe yönetiminde kurumlar arası koordinasyon eksikliği tehdit faktörü olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun yanında yatırımcı ve girişimci eksikliği de tehdit faktörü olarak gözükmektedir. Bölgesel desteklerin varlığını kullanarak, bu gibi etmenleri çözmek için uygun koşullar yaratılmaya çalışılmalıdır.

Büyükbaş ve küçükbaş süt verimliliğinin arttırılması için çalışmalar yapılmalı ve desteklenmelidir. Ceviz yetiştiriciliği için örnek proje yapılan ilçede, bu meyve üretimi konusunda destek verilmeli ve insanlar bilinçlendirilmelidir. 1500 rakım üstü son turfanda meyvecilik yapılan bölge, bu özelliğini arttırarak devam ettirmelidir. Yumurta tavukçuluğu ve Avşar keçi peynirinin üretimine destek sağlanmalıdır.

Ticaret faaliyetlerinin arttırılarak geliştirilmesi için bölgede bulunan zanaatkar sayısı arttırılarak bu kişiler desteklenmelidir. Özellikler Taşkent'in bıçakları ile ünlü bir yer olması, bu sektörde turizm amaçlı çalışmaların yapılmasına olanak vermektedir. Semercilikte eskiden beri yapılan günümüzde ise sayısının azalmakta olduğu diğer bir

zanaatkarlık koludur. Yapılan ürünler ihraç edilerek ticaret faaliyetleri gerçekleşmekte ve bölge kalkınması sağlanmaktadır.

6. KAYNAKLAR

- Anonim, 2011a.T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi. (2007-2013), Ankara.
- Ayanoğlu, İ., 2008.“Kırsal Kalkınma ve Türkiye İçin Bir Kırsal Kalkınma Modeli”, Ankara.
- Beycan, H., 2009. “Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Ve Bu Çerçeve de Proje Uygulama Örneği”, Kütahya.
- Çakar, Y. M., 2007. “Türkiye’de 1980 Sonrası Kırsal Kalkınma Uygulamaları Ve Çorum Örneği”, Ankara.
- Çobancı, R.,1995.“Konya Taşkent’teki Türk Devri Yapıları”, Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Basılmamış Lisans Tezi, Konya.
- Doğan, G., 2012.“Ankara İli Ayaş İlçesinin Kırsal Turizm Potansiyeli Açısından Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Ertan, F., Ertuğrul, V., Şengüden, M., A., V., Özbaba, H., R., 1974. “Taşkent’in Doğuşu”, Taşkentliler Yardımlaşma Derneği, İrfan Matbaası, İstanbul.
- Geray, C., 2011. “Dünden Bugüne Kırsal Gelişme Politikaları”, Phoenix Yayınevi, Ankara.
- Güngör, S., Arslan, M., 2004.“Turizm Ve Rekreasyon Stratejileri İçin SWOT Analizi, Görsel Kalite Değerlendirmesi, Turizm Tesislerinin Beğenilirliği ve Turizm Tesisleri Durum Analizi Uygulaması: Beyşehir İlçesi Örneği”, Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, ss. 68-72, Konya.
- Kara, H., 2006. “Konya-Hadim ve Taşkent Türk Devri Yapıları”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Kesikler, M., 1994. “Bozkır ve Hadim Çevresindeki Türk Köprüleri”, Selçuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Basılmamış Lisans Tezi, Konya.
- Kut, E., 2013. “Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Kırsal Alan Planlaması Genel Modeli Ve KOP Bölgesi Kırsal Kalkınma Önerileri”, Konya.

- Küçükçongar, M., Kan, M., Demirtaş, M. N., Öz, M. H., Ülke, G., 2015. "Konya İli Taşkent İlçesi Kiraz Üreten Tarım İşletmelerinin Yapısının Belirlenmesi", Konya.
- Olhan, E., 2011. "Türkiye'de Kırsal Kalkınma İstihdamın Yapısı". Ankara.
- Önder, S., Polat, A., T., 2004. "Konya İli Karapınar İlçesi'nin Ekoturizm Yönünden Görsel Kalite Değerlendirmesi ve SWOT Analizi", Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, ss. 80-86, Konya.
- Özgen, H.N., 2005. "Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletlerin Kalkınma Politikaları ve Bölgesel Kalkınmada Yeni Kavramlar", İzmir.
- Özkan, E., 2007. "Türkiye'de Kırsal Kalkınma Politikaları ve Kırsal Turizm", Ankara.
- Sayın, C., Taşcıoğlu Y., Mencet M.N., 2010. "Bölgesel Kalkınmada Etkisi Olan Unsurların Katılımcı GZFT Analizi ile Belirlenmesi: Antalya İli Döşemealtı İlçesi Örneği", Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, cilt. 23, ss. 31-39,
- Sayın, C., 2008. "Yeniden Yapılandırılan Döşemealtı İlçesi'nin Yerel Kalkınmasının Planlanması Kapsamında; Geleceğe Yönelik Öncelikli Proje Alanları Belirleme ve Kalkınma Eylem Planı Oluşturma Hedefli, Paydaş Gruplar Katılımına Dayalı GZFT Çözümlemesi", Antalya.
- Sav, O., 2014. "Türkiye'de Sebze Tohumu Dış Ticaretine Yönelik İzlenen Politikaların Etkilerinin SWOT ve SOR Analizi İle İncelenmesi: Antalya İli Örneği", Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Sevinç, G., 2008. "Türkiyede Kırsal Yapı ve Kırsal Kalkınma Politikaları: Şanlıurfa Örneği", Şanlıurfa.
- Taşcıoğlu, Y., 2011. "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programının Sosyal ve Ekonomik Değerlendirilmesi: Batı Akdeniz Bölgesi Örneği", Antalya.
- Uçar, D., Doğru, A.Ö., 2005. "CBS Projelerinin Stratejik Planlama ve SWOT Analizinin Yeri", TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisler Odası 10. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Ankara.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Barajlar ve HES Dairesi Başkanlığı (erişim 29.04.2018).

Devlet Planlama Teşkilatı.

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (erişim 29.04.2018).

Mevlana Kalkınma Ajansı, Taşkent İlçe Raporu, 2014.

T.C. Gıda Tarım Hayvancılık Bakanlığı Konya İl Müdürlüğü, 2010.

TÜİK, 2013.Adrese Dayalı Kayıt Sistemi.

TÜİK, 2017 ADNKS, (erişim, 02.07.2018).

TÜİK, 2013.

TÜİK, 2017.

TÜİK Merkezi Dağıtım Sistemi, 2018 (erişim, 22.04.2018).

www.taskent.bel.tr/haber/cibi-koprusunun-tarihi/ (erişim 22.04.2018).

ÖZGEÇMİŞ

HÜSEYİN AKSU

hsynaksu_42@hotmail.com

ÖĞRENİM BİLGİLERİ

Yüksek Lisans 2015-2018	Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Antalya
Lisans 2012-2015	Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Antalya
Lisans 2012-2014	Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Eskişehir
Ön Lisans 2009-2011	Mersin Üniversitesi, Silifke Meslek Yüksekokulu, Seracılık Bölümü, Mersin
POMEM 2015-2016	Niğde Polis Meslek Eğitim Merkezi, Niğde

MESLEKİ GÖREVLER

Polis Memuru 2016-2017	Ardahan Emniyet Müdürlüğü
Polis Memuru 2017-	Şırnak Emniyet Müdürlüğü